

Lösningar för Finland

Strategiskt program för
statsminister Juha Sipiläs regering
29.5.2015

Lösningar för Finland

Strategiskt program för
statsminister Juha Sipiläs regering
29.5.2015

ISBN PDF 978-952-287-183-1
ISBN Tryck 978-952-287-184-8
ISSN PDF 2323-962X
ISSN Tryck 2341-7129

Edita Prima, 2015

INNEHÅL

1	VISIONEN FÖR FINLANDS FRAMTID: FINLAND ÅR 2025 – UPPBYGGT TILLSAMMANS	7
2	LÄGESBILD.	8
	Finlands starka sidor, svaga sidor, hot och möjligheter	9
3	EN HÅLLBAR TILLVÄXT OCH DEN OFFENTLIGA EKONOMIN	10
	Den ekonomisk-politiska linjen	10
	Stärkande av företagen, företagandet och ägarskapet	10
	Skattepolitik som stöder företagande, arbete och sysselsättning	11
	Satsningar på strategiska tyngdpunkter och på minskning av det eftersatta underhållet	12
	Besparingar och strukturreformer som stärker den offentliga ekonomin	12
4	SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT.	14
	Mål och hur de mäts	14
	Ingående av ett samhällsfördrag	14
	Regeringsperiodens spetsprojekt	14
	Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande	14
	Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas	15
	Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs	15
	Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen	16
	Bostadsbyggandet ökar	16
5	KOMPETENS OCH UTBILDNING	17
	Mål och hur de mäts	17
	Regeringsperiodens spetsprojekt	17
	Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna	17
	Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras	18
	En snabbare övergång till arbetslivet	18
	Konst och kultur görs tillgängligare	18
	Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer	18
	Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti	19
6	VÄLFÄRD OCH HÄLSA	20
	Mål och hur de mäts	20
	Regeringsperiodens spetsprojekt	20
	Kundorienterad service	20
	Hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre	21
	Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster ska genomföras	21
	Hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras	22
	Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra	22

7	BIOEKONOMI OCH REN ENERGI	23
	Mål och hur de mäts	23
	Regeringsperiodens spetsprojekt	23
	Kolfri, ren och förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt	23
	Fram för trä och nya skogsprodukter	24
	Kretsloppsekonomin slår igenom och vattendragen iståndsätts	24
	Den finländska matproduktionen ska bli lönsam och handelsbalansen öka	24
	Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa	25
8	DIGITALISERING, FÖRSÖKSVERKSAMHET OCH AVVECKLING AV NORMER	26
	Mål och hur de mäts	26
	Digitalisering av offentliga tjänster	26
	Skapande av en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet	27
	Smidigare författningar	27
	Införande av en försökskultur	27
	Bättre styrning och verkställighet	27
9	STRUKTURPOLITISKA REFORMER	29
10	EU-RIKTLINJER.	33
11	UTRIKES-, FÖRSVAR- OCH SÄKERHETSPOLITIKEN	36
	Finland stärker sin ställning i ett försämrat säkerhetsläge	36
12	INRIKES OCH RÄTTSLIGA FRÅGOR SAMT RIKTLINJERNA FÖR INVANDRINGSPOLITIKEN	38
	Inre säkerhet	38
	Rättsliga frågor	39
	Invandringsspolitiken	39
	Flyktingpolitiken	39
	Verksamheten i EU.	40
	Invandrare från länder utanför EU och EES	40

BILAGOR 1–7

1 VISIONEN FÖR FINLANDS FRAMTID: FINLAND ÅR 2025 – UPPBYGGT TILLSAMMANS

Finland år 2025 är ett land som förnyas sig, som bryr sig och som är tryggt, där var och en av oss kan känna sig viktig. I vårt samhälle råder förtroende.

Balansen mellan individens skyldigheter och samhällets ansvar är etiskt hållbar. Vi har en stark samhörighetskänsla. I ett Finland som består av många generationer tas alla om hand och får hjälp i tid.

Var och en har friheten och ansvaret att bygga sitt eget, sin familjs och sina närståendes liv. Vi litar på varandra. Vi respekterar varandra. Vi kommer överens om saker. Vi klarar oss med mindre reglering.

Inom den offentliga ekonomin är inkomsterna och utgifterna i balans. Vi lever inte på kredit. I Finland belönas man för flit, arbete och företagsamhet. Den växande ekonomin grundar sig på ett gott ledarskap, starkt företagande och ägarskap samt på utnyttjande av hela Finlands resurser.

Finland är ett öppet och internationellt land, rikt på språk och kultur. Finlands konkurrenskraft bygger på en hög kunskapsnivå, hållbar utveckling samt fördomsfri förnyelse med hjälp av innovationer och digitalisering. I Finland uppmuntras till förnyelse, kreativitet och nyfikenhet. Det är även tillåtet att misslyckas, man lär sig av sina misstag.

Det allmänna fattar tillsammans med finländarna även svåra beslut för att trygga den framtida välfärden. En öppen och positiv attityd till varandra och omvärlden gör Finland till ett enastående, bra land.

2 LÄGESBILD

Det är allt sämre tider för Finland, även om vi har många starka sidor. Arbetslösheten är hög. Den ekonomiska tillväxten har avtagit. Vår konkurrenskraft är dålig och är 10–15 procent lägre än i de länder som är våra väsentligaste konkurrenter. Exporten drar inte. Man har inte lyckats reformera den sociala tryggheten och arbetsmarknaden, även om förändringar i arbetet, företagandet och näringsstrukturerna hade krävt det. Kompetensen omvandlas inte till innovationer, och innovationerna kommersialiseras inte. Vi håller på att mista vår konkurrensfördel som grundar sig på vårt kunnande.

Beslutsfattandets svårigheter med att förändra strukturerna har tärt på framtidstron. Stelheten i systemen hämmar företagande och kreativitet och minskar människornas företagsamhet och deltagande. Finland har förlorat sin smidighet och samtidigt sin konkurrenskraft till följd av all samhällsstyrning och reglering.

Säkerhetsläget i Europa och Östersjöregionen har försämrats, framför allt till följd av krisen i Ukraina. De svalare relationerna mellan Europeiska unionen och Ryssland påverkar säkerheten i området och det ekonomiska läget. Det ömsesidiga beroendet och de nya säkerhetshoten, såsom cyberhoten och påverkansåtgärderna av hybridkaraktär samt följderna av klimatförändringen, kräver beredskap och förberedelser av ett helt nytt slag av hela samhället.

Trots allt är Finland ett av de bästa länder i världen att leva och bo i. Vi har ett rikt språk- och kulturarv och vi värnar om ett tvåspråkigt Finland i enlighet med grundlagen och våra värderingar. Vi har många starka sidor som vi kan bygga upp en framtid på.

Finland är en del av den europeiska och nordiska värdegemenskapen. Vi påverkar aktivt den europeiska och globala verksamhetsmiljön. Finland är en liten, öppen ekonomi som är beroende av en framgångsrik export av finländska produkter och tjänster. Finländska företag har möjlighet till tillväxt och framgång som en del av den europeiska inre marknaden och världsekonomin. Förnybara naturtillgångar, den arktiska dimensionen och motverkandet av klimatförändringen ger oss betydande möjligheter.

Inkomstskillnaderna är internationellt sett små. Kvinnor och män är jämställda. Barnens välfärd ligger på en hög nivå. Vi har en gedigen, sektorsövergripande kompetens, ett förtroendekapital och en pragmatisk problemlösningsförmåga. Finländarna är redo även för svåra beslut, bara de genomförs rättvist och med en bättre framtid i sikte.

Vi måste frigöra människornas egna resurser till att skapa kreativitet, företagande och välfärd. Finland måste bli ett samhälle som präglas av kunnande, företagande, jämlikhet och omsorg.

Regeringen är en lösningsfokuserad regering som genomför reformer och ökar förtroendet.

Finlands starka sidor, svaga sidor, hot och möjligheter

<p>STARKA SIDOR</p> <ul style="list-style-type: none"> – Finland är ett kompetent, ihärdigt, jämlikt och lösningsfokuserat välfärdssamhälle. – Vi har en stark och fungerande demokrati. Förvaltningen är pålitlig och institutionerna fungerar. Dessa skapar tillsammans stabilitet och inre säkerhet. – Finland har en ren miljö och stora naturtillgångar. Utbildningsnivån är hög och det tekniska kunnandet är högt. – Finländarna förstår att det krävs även svåra beslut mitt under krisen. – Finland har förmåga och möjligheter att investera i reformer. Detta kräver dock att skuldsättningen inom den offentliga ekonomin upphör och att Finlands bytesbalans stärks. 	<p>SVAGA SIDOR</p> <ul style="list-style-type: none"> – Finlands ekonomi och konkurrenskraft försvagas av befolkningens åldrande och den försämrade försörjningskvoten. – Finlands försämrade konkurrenskraft och riskbenägenhet leder till långsammare investeringar och gör produktionsstrukturen smalare. – Finlands aktuella situation försämras av våra stela strukturer, byråkrati, överreglering, normering och stelheten på arbetsmarknaden. – Stelheten leder till ojämlikhet mellan områden och mellan människor, till ungdoms- och långtidssarbetslöshet och till utsatthet som går i arv från generation till generation. – Finlands helhetssituation påverkas negativt av motståndet mot förändringar, motsättningsförhållanden, delegerat ansvar, apati, oförmåga till reformer, bristen på ledarskap och bristande tilltro till politiskt beslutsfattande.
<p>MÖJLIGHETER</p> <ul style="list-style-type: none"> – Finland är ett litet och smidigt land med gott rykte som har förmåga att erbjuda lösningar på världens problem. – Tillväxten i den globala ekonomin, den internationella inriktningen, frihandeln och den tekniska utvecklingen öppnar nya möjligheter för Finland. – Vi kan utnyttja megatrenderna i världen, bl.a. urbaniseringen, förändringen i befolkningsstrukturen, miljön och den tekniska utvecklingen. Till våra starka sidor hör t.ex. bioekonomi, ren teknologi och digitalisering. – Finland är en del av EU:s inre marknad, och grannlandet Ryssland är en möjlighet för vår ekonomi. Finlands geografiska läge möjliggör goda förbindelser till Asien och till ett ansvarsfullt utnyttjande av de arktiska områdena. 	<p>HOT</p> <ul style="list-style-type: none"> – Förändringen i den internationella säkerhetspolitiska miljön samt den ofördelaktiga utvecklingen i Ryssland och återgången till maktpolitik skapar osäkerhet. – Det uppstår nya säkerhetshot, såsom internationell terrorism, cyberhot, pandemier och gränsöverskridande brottslighet. – Europa klarar inte av att svara mot den skärpta internationella konkurrensen, vilket försvagar den ekonomiska utvecklingen och leder till försvagade ekonomier. Kriserna i den internationella ekonomin har särskilt negativa effekter på Finland. – Skillnader i levnadsstandarden, konflikter, humanitära kriser och befolkningstillväxt leder till skiljelinjer, migration och ökad ojämlikhet. – Problem som hänför sig till ekologisk hållbarhet, såsom klimatförändringen, exploateringen av naturresurser och föroreningen av miljön t.ex. i Östersjön, drabbar även Finland.

3 EN HÅLLBAR TILLVÄXT OCH DEN OFFENTLIGA EKONOMIN

Den ekonomisk-politiska linjen

Regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten.

Man inleder omedelbart balanserandet av den offentliga ekonomin. De största problemen i Finlands ekonomi är strukturella, och de är orsaken till vår svaga ekonomiska tillväxt och höga arbetslöshet. Regeringen genomför strukturella reformer som främjar sysselsättning, företagande och ekonomisk tillväxt. Villkoren för företagande och incitamenten för arbete ska förbättras, och satsningar ska göras på nya möjligheter till hållbar tillväxt. Enligt regeringens ekonomiska program ska skuldsättningen i förhållande till bruttonationalprodukten brytas före utgången av valperioden och från och med 2021 ska vi inte längre leva på kredit. Den totala skattegraden kommer inte att höjas.

Regeringen strävar efter att åstadkomma ett omfattande samhällsfördrag för att stödja beslut som ökar den finländska ekonomins tillväxt och förbättrar sysselsättningen. Om samhällsfördraget nås ökar det finländarnas ömsesidiga förtroende, främjar det den ekonomiska tillväxten och stöder det skapandet av nya arbetsplatser. Om fördraget däremot inte nås är kravet på anpassningsåtgärder inom den offentliga ekonomin mycket större. Då ska man utöver anpassningsåtgärderna på 4 miljarder euro göra utgiftsbesparingar och skatteförhöjningar på omkring 1,5 miljarder euro. Regeringen har kommit överens om bägge helheterna.

För att nå en hållbar offentlig ekonomi ska regeringen besluta om och verkställa en ekonomisk-politisk helhet bestående av bl.a. följande åtgärder:

- skattepolitik som stöder arbete och sysselsättning
- företagandet och ägarskapet samt företagets finansiering stärks
- tillväxtsatsningar
- besparingar och struktureller reformer som snabbt stärker den offentliga ekonomin
- reformer som säkerställer den offentliga ekonomins hållbarhet på lång sikt
- reformer som stärker sysselsättningen.

Stärkande av företagen, företagandet och ägarskapet

Finlands ekonomi och sysselsättning kan fås på tillväxtkurs endast med hjälp av företagande och arbete. Åtgärderna för att förbättra konkurrenskraften stärker exporten och verksamhetsförutsättningarna för företag på den inhemska marknaden.

För att stärka företagets finansiering, eget kapital och riskbenägenhet vidtar regeringen åtgärder som påverkar behoven hos nyetablerade företag, företag med snabb tillväxt och företag som genomgår en generationsväxling. Regeringen tänker inte höja kostnaderna för industrin under valperioden.

Strukturella reformer och regeringens åtgärder för att avveckla reglering och normer har en betydande och omfattande inverkan på företagens verksamhetsförutsättningar. Utbildningsreformen beaktar kraven på kompetens i arbetslivet och för utbildningen och arbetslivet närmare varandra. Förhållandet mellan högskolor och företag intensifieras när det gäller innovationsverksamhet. För alla företag är det viktigt att konkurrensen ökar och att offentliga tjänster öppnas för konkurrens.

Skattepolitik som stöder företagande, arbete och sysselsättning

Regeringens skattepolitik har som mål att stärka tillväxten, företagandet och sysselsättningen. Under valperioden kommer den totala skattegraden inte att höjas, och beskattningen av arbete lindras. Beskattningen av löner höjs inte för någon. En lindring av beskattningen av arbete stöder sysselsättningen, den ekonomiska tillväxten och en måttlig lönepolitik genom att säkerställa en utveckling av köpkraften. Den sociala tryggheten och beskattningen ska samordnas i syfte att avlägsna flitfällorna.

Regeringen kommer att lindra beskattningen av förvärvsinkomster med betoning på arbetsinkomstavrdraget och på låg- och medelinkomsttagare för att öka incitamenten för att ta emot arbete. I beskattningen av förvärvsinkomster görs det årligen en justering motsvarande den höjda inkomstnivån och inflationen. Den högsta inkomstklassen i statens inkomstskatteskala kommer att kvarstå till utgången av valperioden. Ersättningsprocenten för hushållsavrdraget höjs och vårdservice för äldre kommer i tillämpliga delar att börja omfattas av hushållsavrdraget. En rätt till skatteavdrag för privatpersoner som donerar medel till högskolor införs.

Regeringen bereder sig på betydande ytterligare lättnader i beskattningen av förvärvsinkomster för att stödja samhällsfördraget och moderata löneuppgörelser som förbättrar sysselsättningen och konkurrenskraften. En eventuell ytterligare lindring av beskattningen av förvärvsinkomster gäller alla inkomstklasser samt pensionärer, med tyngdpunkt på låg- och medelinkomsttagare.

Regeringen har som mål att göra Finland till ett mer konkurrenskraftigt land också genom en reform av beskattningen av företagande, ägande och investeringar. Samfundsskattesatsen ska hållas på en konkurrenskraftig nivå. För andra företagsformer än aktiebolag införs ett företagaravdrag. För små företag möjliggörs redovisning av intäkter från mervärdesskatten enligt betalningsprincipen. Generationsväxlingar främjas genom en lindring av arvsskatten och övriga utvecklingsbehov utvärderas. Man utreder möjligheten att göra en avsättning från företagets beskattningsbara inkomst för främjande av investeringar. Industrins konkurrenskraft säkerställs genom en förlängning av sloandet av banskatten och genom en halvering av farledsavgifterna i ett års tid.

Lindringen av beskattningen av arbete finansieras genom en höjning av miljöskatterna. Tobaksaccisen och avfallsskatten höjs. Beskattningen ska främja utsläppsnåla energikällor. Rätten till ränteavdrag för bostadslån minskar enligt en försnabbad tidtabell så att den avdragsgilla andelen är 25 procent år 2019. För registrerade båtar och motorfordon införs en årlig skatt. De övre och nedre gränserna för fastighetsskatterna höjs måttligt. Företagsskattebasen koncentreras med beaktande av den internationella omvärlden och Finlands konkurrenskraft, och den grå ekonomin bekämpas aktivt.

Skattebesluten beskrivs närmare i bilaga 1.

Satsningar på strategiska tyngdpunkter och på minskning av det eftersatta underhållet

Regeringen inleder ett förändringsprogram för att nå de strategiska målen för regeringsperioden. Man gör en engångssatsning på 1,6 miljarder euro på spetsprojekt och på minskningen av det eftersatta underhållet före utgången av 2018. Dessa satsningar ökar inte statens utgifter 2019.

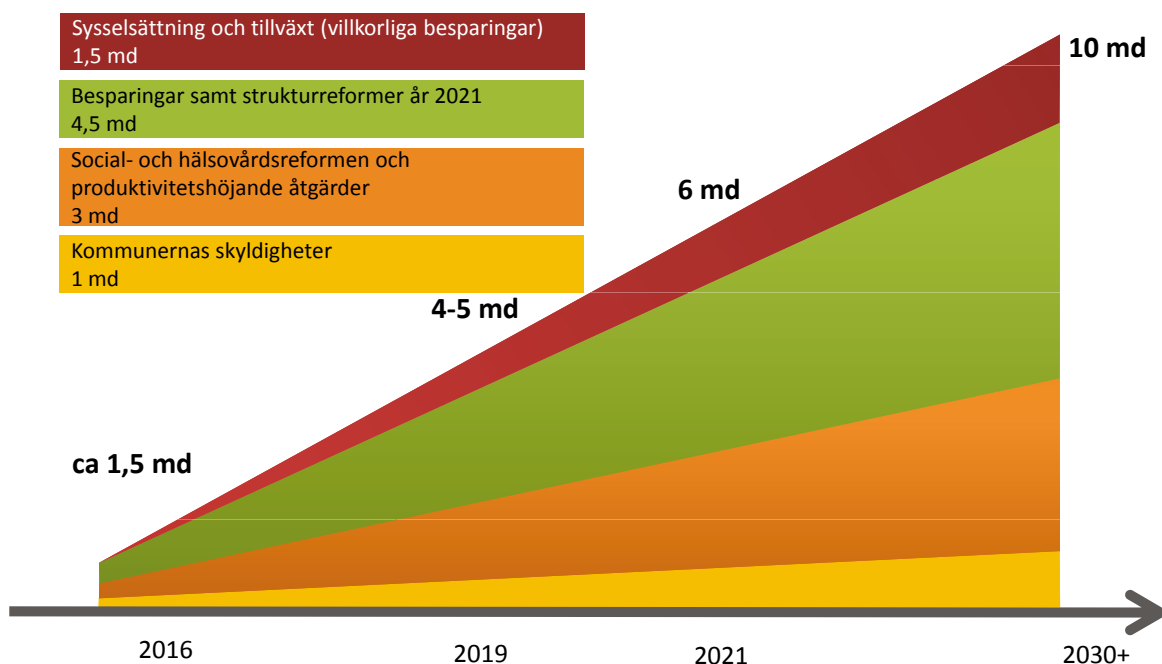
De strategiska målen gäller hälsa och välfärd, sysselsättning, konkurrenskraft och tillväxt, utbildning och kompetens, bioekonomi och ren teknik samt ändring av verksamhetssätten t.ex. genom att främja digitalisering och avveckla onödig reglering och byråkrati.

Till spetsprojekten hör t.ex. en reform av grundutbildningen med hjälp av digitala inlärningsmiljöer, ett klientorienterat förändringsprogram för barn- och familjetjänster, en utveckling av hemvården av äldre, ett främjande av bioekonomi och rena lösningar, en reform av arbetskraftsförvaltningen, en smidigare finansiering av små och medelstora företag samt ett främjande av finländska och utländska investeringar. Som en del av detta paket inleder regeringen också ett program för minskande av det eftersatta underhållet av vägnätet och använder för ändamålet ca 600 miljoner euro.

Satsningarna finansieras främst med förmögenhetsinkomster. Dessutom utnyttjas EU:s fond för strategiska investeringar och Europeiska investeringsbankens instrument för att nå målen inom dessa insatsområden. Dessutom kapitaliseras högskolor och fonder som inrättats för olika ändamål. Detta finansieras genom försäljning av statens egendom.

Besparingar och strukturreformer som stärker den offentliga ekonomin

Effekterna av regeringens spar- och strukturreformprogram

Regeringen förbinder sig till att genomföra alla de besparingar och beslut om strukturella reformer som krävs för att täcka hela hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder euro under regeringsperioden.

Regeringen har kommit överens om ett anpassningsprogram för att stärka den offentliga ekonomin. Dessa åtgärder riktas i vid omfattning till olika samhällssektorer och gäller alla finländare. Samtidigt görs omfördelningar bl.a. för att stärka närståendevården, höja garantipensionen, stärka barnskyddet samt öka samhällets inre och yttre säkerhet. Åtgärderna stärker den offentliga ekonomin med ett nettobelopp på ca 4 miljarder euro på 2019 års nivå.

I bilaga 6 anges innehållet i åtgärderna och deras effekter på den offentliga ekonomin 2019. Om det visar sig omöjligt att genomföra den planerade besparingen fullt ut inom förvaltningsområdet, ska en ersättande besparing göras inom förvaltningsområdet.

Regeringen har som mål att den offentliga ekonomin ska stärkas med sammanlagt 6 miljarder euro före 2021. Utöver de omedelbara sparbesluten på 4 miljarder euro har regeringen beslutat om ytterligare besparingar och skatteförhöjningar på 1,5 miljarder euro (bilaga 2), som genomförs om det samhällsdrag som regeringen eftersträvar inte nås. Dessa anpassningsåtgärder har tillsammans med de sysselsättningsfrämjande åtgärder som regeringen beslutat om en sammantagen effekt på ca 6 miljarder euro före 2021.

Regeringen genomför dessutom åtgärder på lång sikt som ska stärka den offentliga ekonomin med 4 miljarder euro. De viktigaste åtgärderna är reformen av social- och hälsovårdstjänsterna samt minskandet av kommunernas uppgifter och skyldigheter.

Rutinerna för att redovisa statsfinanserna ska under regeringsperioden ändras så att transparensen och öppenheten ökar genom att riksdagen i samband med behandlingen av både budgetpropositionen och bokslutet även behandlar tillgångsposterna, som ingår i balansräkningen.

Regeringen har förbundit sig till ramförfarandet inom statsfinanserna, som anges i bilaga 5.

4 SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT

Mål och hur de mäts

Mål på tio års sikt:

I Finland är det alltid lönsamt att arbeta och att sysselsätta. Finland är ett konkurrenskraftigt land där företagande, ägande och investeringar lönar sig bättre än för närvarande.

Regeringsperiodens mål:

För att finansieringen av välfärdstjänster och inkomstöverföringar ska tryggas har man genomfört reformer som förbättrar incitamenten att arbeta, gör det mer attraktivt att sysselsätta och förbättrar arbetskraftsförvaltningens funktion och konkurrenskraften. Reformerna ökar utbudet på arbete och företagandet, gör näringsstrukturen mer mångsidig och stärker den offentliga ekonomin med över en miljard euro. Sysselsättningsgraden har stigit till 72 procent och antalet sysselsatta har ökat med 110 000 personer. Investeringarna överstiger avskrivningarna och arbetsinsatserna har ökat.

För att målen ska nås krävs det strukturella reformer, som regeringen har för avsikt att främja i samråd med parterna i arbetslivet.

Ingående av ett samhällsfördrag

Regeringen ska senast den 30 juli 2015 för parterna i arbetslivet lägga fram ett förslag till åtgärder (samhällsfördrag) för att sänka enhetsarbetskostnaderna med minst 5 procent samt till omställningsskydd och en utbildningsmodell i anslutning till det. Regeringen väntar sig att parterna i arbetslivet till alla delar binder sig till samhällsfördraget senast den 21 augusti 2015.

Om parterna i arbetslivet godkänner regeringens förslag och åtgärderna är mätbara i mars 2017, avstår regeringen från de villkorliga besparingar och skattehöjningar som den beslutat om. Dessutom bereder sig regeringen på att stödja fördraget med betydande inkomstskattelättnader.

Nettoeffekten av samhällsfördraget och av de löneuppgörelser som nåtts måste stärka balansen i de offentliga finanserna med ett belopp som utgör minst en halv procent i förhållande till den totala produktionen på 2019 års nivå, med beaktande av skattelättnaderna i samband med dem.

Regeringsperiodens spetsprojekt

Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande

Näringslivets konkurrenskraft och förutsättningarna för företagsverksamhet ska stärkas i allt beslutsfattande. Industrins kostnader ökar inte under valperioden på initiativ av regeringen. Verksamheten på

marknaden, fri konkurrens och små och medelstora företags möjligheter att delta i upphandlingsprocesserna främjas genom att den centrala lagstiftningen reformeras och genom att branschspecifik reglering som förhindrar konkurrens avvecklas.

- Som en del av avregleringen införs friare öppettider för butiker.
- När det gäller stora industriella projekt införs ett påskyndat förfarande för tillståndprocesserna, och rutinmässiga tillståndsärenden omfattas av anmälningsförfarandet.
- Nätverket Team Finland stärks genom intensifierat samarbete mellan aktörerna och genom att pågående tillväxtprojekt som syftar till att främja investeringar stöds.
- Regeringen har som mål att stärka företagens finansiella ställning och eget kapital. Regeringen främjar en avsevärd ytterligare finansiering för företagsfinansiering, som dock utgår från marknadens behov. Regeringen främjar inrättandet av fonder för överbrygningsfinansiering genom att utnyttja EU:s nya finansieringsinstrument i form av tillväxtfonder. När investeringsperioden för Fonden för tillväxtfonder II löper ut inrättar regeringen i samarbete med arbetspensionsbolagen Fonden för tillväxtfonder III. Staten är beredd att avstå från en del av avkastningen på sina investeringar till förmån för sina medinvestorare. Beståndsdelarna i exportfinansieringen och finansieringsnivån ska fastställas så att de är på minst samma nivå som i de viktigaste konkurrentländerna.

Bidragfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas

Regeringen reformerar den sociala tryggheten och utkomstskyddet för arbetslösa på ett sätt som sporrar till att snabbt ta emot arbete, förkortar arbetslöshetsperioderna, minskar den strukturella arbetslösheten och sparar offentliga resurser.

- Regeringen bereder före den 15 oktober 2015 i samråd med parterna i arbetslivet en reform av utkomstskyddet för arbetslösa. I reformen ingår skärpt skyldighet att ta emot arbete och skyldighet att delta i aktiveringsåtgärder. På tilläggsdagar inom utkomstskyddet tillämpas aktivering enligt nuvarande lagstiftning. Genom reformerna av utkomstskyddet förbinder sig regeringen till besparingar i utgifterna för utkomstskyddet.
- Regeringen utvecklar en modell för aktiverande social trygghet med målet att samordna lön och social trygghet samt stödja uppsagda arbetstagare på ett bättre sätt genast när de blir arbetslösa. Som hjälp används utvärderingar och rekommendationer som utarbetats av en oberoende expertgrupp.
- Regeringen granskar kritiskt alla sådana stödsystem som bidrar till att arbetsföra personer uteblir längre perioder från arbetsmarknaden. Villkoren inom systemet med alterneringsledighet skärps genom att systemet görs till ett orsaksbaserat system och/eller genom att villkoret gällande arbetshistoria ändras. Om regeringens och arbetslivsparternas åtgärder för att öka arbetsinsatsen inte visar sig vara tillräckliga frångås systemet med alterneringsledighet helt.

Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs

Regeringen uppmuntrar parterna i arbetslivet att skapa förfaranden för lokala avtal på arbetsplatserna och ser till att förutsättningarna för lokala avtal förbättras genom lagstiftningsprojekt. Regeringen genomför reformer som ökar särskilt små och medelstora företags villighet att anställa arbetskraft för att skapa nya arbetsplatser.

- Målet är att företagen i högre utsträckning än för närvarande lokalt ska kunna avtala om förbättrande av konkurrenskraften och sysselsättningen samt om anställningsvillkoren, bl.a. löner, arbetstider, villkoren för hävning av ett anställningsförhållande, användning av arbetstidsbanker, minskning av sjukfrånvaro samt frågor som påverkar välbefinnandet i arbetet. Regeringen

inleder nödvändiga reformer av arbetstidslagstiftningen och annan arbetslagstiftning. Dessa stöder främjandet av lokala avtal, möjliggör en likvärdig ställning för arbetsgivare i undantags-situationer samt stärker personalens ställning vid beslutsfattandet inom företagen. Regeringen tillsätter en utredare som ska utarbeta ett förslag till utvecklande av lokala avtal före den 15 oktober 2015.

- I linje med främjandet av lokala avtal genomför regeringen reformer som sänker tröskeln för att sysselsätta, ökar företagens tillväxtbenägenhet och förbättrar arbetstagarnas förmåga att anpassa sig till förändringar. Regeringen förlänger provotiden, möjliggör tidsbegränsade anställningar som är kortare än ett år utan att några särskilda skäl behöver anges, gör återanställningsskyldigheten flexiblare vid uppsägningar och utvecklar omställningsskyddet.
- Konsekvenserna av sjukfrånvaro och sjukdomsrisker för arbetsgivaren minskas genom att i fråga om semestrar som är fem veckor eller längre införa en självrisktid på sex dagar, om en anställd insjuknar under semestern.

Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen

Regeringen ska före utgången av 2015 bereda ett förslag till lösning och behövliga åtgärder för en övergripande reform av arbetskraftsservicen. Syftet med reformen är att lindra matchningsproblemen på arbetsmarknaden, avveckla åtgärder med passiverande verkan, förenhetliga tolkningspraxisen inom arbetskraftsförvaltningen och betona aktiveringsåtgärder vid riktandet av resurser inom arbetskraftsförvaltningen.

- Arbets- och näringsbyråerna ska fokusera på arbetsförmedling. Dialogen och samarbetet mellan den offentliga arbetsförmedlingen och arbetsgivarföretagen stärks. Reformen aktiverar de arbetssökandes egen roll, men säkerställer även att sanktionerna enligt gällande lagstiftning verkställs effektivt.
- En överföring av ansvaret för arbetskraftsservice inklusive resurser till kommunerna när det gäller de svårast sysselsatta utreds enligt pendlingsregion, i enlighet med Danmarks modell. Resurserna och sysselsättningsansvaret sammanslås, vilket gör det ekonomiskt attraktivt för kommunerna att snabbt anställa arbetskraft.
- Den privata arbetskraftsservicen får en viktigare roll i synnerhet när det gäller servicen för de lättast sysselsatta.
- Inom arbetskraftsförvaltningen införs lednings- och lönesystem som baserar sig på resultat och där bland annat antalet nya fasta anställningar fungerar som måttstock.
- För att säkerställa att aktiveringsinsatserna inom arbetskraftsförvaltningen riktas på ett effektivt sätt ska tillräckliga resurser tryggas för vetenskapliga effektstudier.

Bostadsbyggandet ökar

Regeringen genomför ett omfattande program för att öka bostadsbyggandet. Målet för programmet är att stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, förnya bostadsbeståndet, svara på bostadsefterfrågan, främja konkurrensen inom byggnadsbranschen, öka valfriheten inom boendet samt svara på de strukturella ändringarna inom bostadsbehovet.

- Regeringens bostadspolitiska riktlinjer genomförs (bilaga 4).

5 KOMPETENS OCH UTBILDNING

Mål och hur de mäts

Mål på tio års sikt:

Finland är ett land där man hela tiden vill lära sig nytt. Finländarnas kompetens- och utbildningsnivå har stigit, vilket stöder förnyelsen av det finländska samhället och jämlika möjligheter. Finland är ett ledande land inom utbildning, kompetens och modernt lärande.

Regeringsperiodens mål:

- Lärandemiljöerna har moderniserats, de möjligheter som digitalisering och ny pedagogik ger utnyttjas inom lärandet.
- Antalet unga som står utanför utbildning och arbetsliv har minskat. Färre har avbrutit sin utbildning.
- Växelverkan mellan utbildning och arbetsliv har ökat.
- Kvaliteten på och effekterna av forskning och innovationer har börjat stiga.
- Utbildningen och forskningen har blivit internationellare och hindren för att exportera utbildning har undanröjts.

Senast i början av hösten ska regeringen införa detaljerade mätkriterier för hur målen har nåtts.

Regeringsperiodens spetsprojekt

Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna

Sätten att lära sig och lärandemiljöerna inom den grundläggande utbildningen ska moderniseras så att de kan svara på kommande utmaningar. Dessutom betonas den framtida kompetensbasen. Målet för projektet är att förbättra inlärningsresultaten och minska skillnaderna i inlärningsresultat. Satsningar ska göras på skoltrivsel, och barnens och de ungas psykiska och fysiska välmående ska förbättras.

- Sätten att lära sig blir fler genom att digitala lärandemiljöer införs.
- Pedagogiken moderniseras. Utvecklingsprogram genomförs inom lärarutbildningen och kompetensutbildningen.
- Skolfreden förbättras genom att lärarnas möjligheter att fokusera på sin primära uppgift, dvs. lärandet, säkerställs.
- Eleverna får röra på sig en timme per dag t.ex. genom att projektet Skolan i rörelse görs landsomfattande.
- Språkundervisningen utökas och görs mångsidigare. Ett regionalt försök inleds med studier i ett främmande språk redan i första klass, och det blir möjligt med ett regionalt försök där språkurvalet utvidgas i enlighet med den kläm som riksdagen har antagit.

Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras

Yrkesutbildningens samhälleliga betydelse ska stärkas. Finansieringen av utbildningen samt utbildningsstrukturerna reformeras, dock så att behörigheten för fortsatta studier kvarstår. En regionalt sett hel-täckande utbildning tryggas och växelverkan mellan utbildning och arbetsliv intensifieras.

- Överlappningar inom utbildningen åtgärdas. Gränserna mellan ungas och vuxnas yrkesutbildning avlägsnas. Dessutom samlas utbildningsutbudet samt finansieringen och styrningen till en enhetlig helhet som lyder under undervisnings- och kulturministeriet.
- Finansierings- och styrsystemet för yrkesutbildningen omformas till en enhetlig helhet.
- Utbildningsanordnarna sporras till att göra sin verksamhet effektivare.
- Lärandet på arbetsplatserna utökas. Läroavtalsutbildningen reformeras genom att arbetsgivar-nas administrativa och ekonomiska börda görs mindre.

En snabbare övergång till arbetslivet

Målet är att de unga snabbare ska komma ut i arbetslivet. Studiegången görs så smidig som möjligt såväl inom som mellan utbildningsstadierna. De studerande stöds att snabbt bli färdiga och komma ut i arbetslivet.

- Förfarandet i fråga om högskolornas urvalsprover ses över.
- En tredje termin införs vid högskolorna.
- Samarbetet mellan utbildningen på andra stadiet och på högre nivå utökas.
- Behörighetsvillkoren inom den offentliga sektorn uppdateras.

Konst och kultur görs tillgängligare

Barnens och de ungas kreativitet ska stärkas. Den grundläggande konstundervisningen liksom även kulturverksamheten ska utökas. De möjligheter till välmående som kultur innebär ska identifieras bättre än hittills. Kulturen ska komma närmare alla finländare genom att konst i allmänna utrymmen och vid myndigheter främjas.

- Den ojämna tillgången till grundläggande konstundervisning och barnkultur inom konstens olika områden åtgärdas i landets olika delar.
- Principen att en procent av budgeten för betydande offentliga projekt ska reserveras för konst utvidgas i samarbete med social- och hälsovården med målet att stödja de effekter som konst har på människors välmående.

Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer

Resurserna inom vetenskap och forskning ska utnyttjas effektivare. Effekterna av forskningsresultaten ska stärkas och kommersialiseringen av dessa resultat öka. Högskolornas och forskningsinstitutens profilering och arbetsfördelning ska bli klarare, och dessutom ska samarbetet öka. Kunnandet ska samlas i internationellt sett konkurrenskraftiga kluster.

- Högskolorna och forskningsinstitutet förutsätts lägga fram förslag till arbetsfördelning och till ett intensivare samarbete mellan fakulteter och forskningsenheter.
- Starka regionala eller sektorsvisa kunskapskluster stöds genom finansiering.
- Målet att utveckla effekterna av forskningsresultaten och kommersialiseringen av dessa resultat beaktas i styrningen av den offentliga finansieringen av forskning, utveckling och innovationer och i incitamenten för forskningsinstitut och högskolor.

Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti

Samarbetet mellan den offentliga, den privata och tredje sektorn för att stödja de unga ska fördjupas. De ungas livskompetens och möjligheter till sysselsättning ska stödjas genom att social- och hälsotjänsterna stärks som en del av ungdomsgarantin. Bästa praxis kommer att samlas in hos kommunerna och fungerande modeller göras nationella.

- Ungdomsgarantin utvecklas till en modell där en enda aktör bär ansvaret för en ung person som behöver stöd.
- Alla som går ut grundskolan garanteras en utbildnings-, arbets- eller rehabiliteringsplats.
- Det uppsökande ungdomsarbetet och jobbsökarverksamheten samt mentalvårdstjänsterna för unga stärks.
- Lönesubventionen för unga och Sanssi-kortet utvecklas i en riktning som i högre grad sporrar till arbete.

6 VÄLFÄRD OCH HÄLSA

Mål och hur de mäts

Mål på tio års sikt:

Finländarna mår bättre och upplever att de klarar sig i olika livsskeden. Var och en upplever sig kunna påverka, göra egna val och ta ansvar. Inom social- och hälsovården betonas förebyggande verksamhet samtidigt som vårdkedjorna fungerar smidigt, personalen mår bra och informationssystemen fungerar. I och med reformen ger de gemensamma medlen upphov till mera hälsa och välfärd.

Regeringsperiodens mål:

- Främjandet av hälsan och det tidiga stödet har genom lagstiftningsändringar och bättre verkställighet etablerats och gjorts förvaltningsövergripande i beslutsfattandet, servicen och arbetslivet. Hälsa- och välfärdsskillnaderna har minskat.
- Individer i olika åldrar uppmuntras till att ta ansvar för det egna hälsotillståndet och den egna livsföringen. Det offentliga servicelöftet har fastställts inom ramen för samhällets ekonomiska bärkraft. Det finns större utrymme för fungerande alternativ som utgår från individens personliga livssituation.
- Barnens och familjernas välfärd och egna resurser har ökat.
- De äldres tillgång till tjänster i det egna hemmet har prioriterats. Det finns bättre förutsättningar för närståendevård.
- Social- och hälsovårdsreformen har förbättrat basservicen och informationssystemen.
- Socialskyddet har omformats så att det är inkluderande och uppmuntrar till att arbeta.
- Färre normer har gjort det lättare att delta i organisationsarbete och frivilligarbete och samhörigheten har ökat.

Senast i början av hösten ska regeringen ha infört detaljerade mätkriterier för hur målen ska uppfyllas.

Regeringsperiodens spetsprojekt

Kundorienterad service

Tidigt stöd, förebyggande arbetssätt och effektiva, kundorienterade servicekedjor över förvaltningsgränserna ska prioriteras. Användningen av erfarenhetsbaserad sakkunskap och den personliga delaktigheten ska öka. Grunden för förändringen är ett partnerskap mellan aktörer i stat och kommun, privata organisationer, församlingarna och arbetslivet. Satsningar görs för att de mänskliga rättigheterna ska tillgodoses ännu bättre. Alla ska ha möjlighet att göra egna val.

- Ett offentligt servicelöfte ska fastställas och kostnaderna för servicen och servicekvaliteten blir transparenta.
- De nationella styrmedlen för ett mera effektivt verkställande av lagstiftningen ska bli fler.
- De elektroniska tjänsterna ska utnyttjas effektivare också inom egenvården och rådgivningen. De möjligheter hälsotekniken erbjuder ska utnyttjas bättre.

- Lagen om offentlig upphandling ska ses över så att den stöder nationalintresset och medborgarnas välfärd.
- Ett försök med målet att utvidga systemet med servicesedlar ska genomföras i samarbete med kommuner och samkommuner. De kommuner och samkommuner som deltar i försöket erbjuder sina invånare att utnyttja servicesedlar för de flesta kommunala tjänster. Behövliga ändringar i fråga om kriterierna för försöket ska tas in i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården.
- Ett försök med basinkomst ska genomföras.
- Som ett led i översynen av systemet för social trygghet granskas hur de icke-inkomstrelaterade överföringarna och det socialskydd som betalas till utlandet ska riktas på bästa sätt.

Hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre

Folkhälsan och individuella motionsvanor, sunda levnadsvanor och matvanor samt ett individuellt ansvarstagande ska främjas.

- Goda rutiner och modeller för hälsa och välfärd ska införas i samarbete med olika organisationer.
- Ett nationellt program för att främja psykisk hälsa och förebygga ensamhet ska inledas.
- Rehabiliteringsprogrammet ska få en fullständig översyn.
- Ensamståendes ställning i samhället ska utredas.
- Missbrukarrehabiliteringen ska bli mer verkningsfull.

Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster ska genomföras

Utgångspunkten för programmet är de olika familjreformerna och att barnens intressen ska främjas. Föräldraskapet och lågtröskeltjänster ska stödjas. Servicen ska ges utifrån barnens och familjernas behov och vara tvärssektoriell. Också skolan och förskolverksamhet ska vidareutvecklas för att stödja barnets välbefinnande. Vid en skilsmässa tryggas barnets bästa och dess rätt till både en pappa och en mamma.

- Ledningen av barn- och familjepolitiken och av tjänsterna för barn och familjer ska vara tvärssektoriell. En konsekvensbedömning av de beslut som gäller barn och familjer ska införas. Befolkningens behov ska fortsättningsvis vara utgångspunkten för budgeteringen och uppföljningen av barnens välbefinnande ska vidareutvecklas.
- Dataskyddslagstiftningen ses över för att det multiprofessionella samarbetet ska kunna utökas.
- Budgetmedel anslås för att tillgången till hemservice för barnfamiljer ska kunna tryggas.
- Tjänsterna i samband med skilsmässor ska förbättras. Lagstiftningen om vårdnad om barn och umgängesrätt ska ses över.
- Också barnskyddet ska ses över så att det bättre tillgodoser de berördas behov och ger mindre byråkrati.
- Skyldigheterna att ingripa vid mobbning ska utökas.
- Modellerna för familjevänliga arbetsplatser ska genomföras i praktiken.

Hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras

Genom ökad hemvård säkerställs verkställigheten av äldreomsorgslagen. Olika boendeformer ska utvecklas. Närståendevårdarna ska få stöd för att orka bättre. Samhörigheten och sammanhållningen mellan generationerna ska förbättras.

- Arbetsfördelningen mellan de som arbetar inom äldreomsorgen ska ses över.
- Både kortvarig och långvarig familjevård ska utökas.
- En bedömning av den samlade läkemedelsbehandlingen ska stödjas.
- Servicen för krigsveteranerna ska omformas så att den motsvarar deras behov.
- Det ska anslås resurser för närståendevård.
- Personer i yrkesverksam ålder ska ges bättre möjligheter att vårda närstående.

Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra

Systemet för social trygghet ska förenklas så att det uppmuntrar till och främjar utnyttjandet av partiellt arbetsföras insatser i arbetslivet. Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning och partiellt arbetsföra att få arbete på den öppna marknaden ska förbättras. Vid aktiveringen av arbetslösa svårssysselsatta personer med nedsatt arbetsförmåga ska olika inkluderande åtgärder beaktas.

- Informationen till de aktiva inom servicesystemet och på arbetsplatserna om de tjänster, metoder och förmåner som finns ska utökas.
- Möjligheterna för företagare med funktionsnedsättning att bedriva verksamhet ska förbättras.
- Bland annat den verksamhetsmodell som nu använts för att stödja sysselsättning av partiellt arbetsföra och deras fortsatta arbetskarriärer ska utvidgas. Mera arbetsträning ska ges.
- Servicekedjan och servicestyrningen ska vara kundorienterad och arbetsgivaren ska få tillräckligt med stöd.
- Bidragsfällorna i samband med invalidpension och förvärvsinkomster ska undanröjas.

7 BIOEKONOMI OCH REN ENERGI

Mål och hur de mäts

Mål på tio års sikt:

Finland är en föregångare inom bio- och kretsloppsekonomi samt miljöteknik. Genom att ta fram, ta i bruk och exportera hållbara lösningar har vi förbättrat bytesbalansen, ökat självförsörjningsgraden, skapat nya arbetsplatser samt uppnått våra klimatmål och god ekologisk status i Östersjön.

Regeringsperiodens mål:

- Finland uppnår klimatmålen för 2020 redan under valperioden. Fossil importenergi ersätts med ren och förnybar inhemsk energi.
- Nya arbetsplatser har uppstått tack vare fler miljöteknikföretag, hållbar användning av naturresurser, branschövergripande företagsamhet på landsbygden och en effektiv kretsloppsekonomi, utan att man prutat på skyddet av miljön.
- Matproduktionens lönsamhet har förbättrats och handelsbalansen har ökat med 500 miljoner euro.
- Den reformbromsande administrativa bördan är avsevärt lättare.

Senast i början av hösten ska regeringen ha infört detaljerade mätkriterier för hur målen ska uppfyllas.

Regeringsperiodens spetsprojekt

Kolfri, ren och förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt

Användningen av utsläppsfri, förnybar energi ökas på ett hållbart sätt så att dess andel under 2020-talet överstiger 50 procent och självförsörjningsgraden, som omfattar bl.a. torv, överstiger 55 procent. För att detta ska bli möjligt måste utbudet av i synnerhet bioenergi och annan utsläppsfri, förnybar energi utökas. Detta uppnås bäst genom utökad användning av flytande biobränslen och genom större biogasproduktion och utvecklad teknik.

- Det inrättas ett teknikneutralt stöd för förnybar energi som uppfyller EU:s riktlinjer och som minskar i takt med att produktionen blir allt mer ekonomiskt lönsam.
- Det säkerställs att produktionen av biomassa är hållbar och att bördan fördelas på ett rättvist sätt inom EU och vid de internationella klimatförhandlingarna.
- Ett system för kompensation av utsläppshandelns indirekta konsekvenser för elpriserna införs och finansieras med inkomsterna från utsläppshandeln.
- Användningen av kol slopas i energiproduktionen och den inhemska användningen av importerad olja halveras under 2020-talet.
- Andelen förnybara bränslen i trafiken höjs till 40 procent fram till år 2030.
- Industrin och exporten inom branschen stöds genom såväl innovations- som exportfinansiering.
- Den offentliga sektorn uppmuntras till kolneutrala energilösningar.
- Utsläppsfria förnybara alternativ uppmuntras som alternativ till importerad olja inom uppvärmningen.

- Det blir tillåtet att använda hästgödsel inom energiproduktionen.
- Införandet av ny teknik prioriteras inom pilotprojekt i miljötekniksektorn.

Fram för trä och nya skogsprodukter

Virke ska användas på ett mer mångsidigt sätt och volymen utökas med 15 miljoner kubikmeter per år, samtidigt som virkets förädlingsvärde höjs. Skogsbruksenheterna ska bli större med målet att nå ett mer företagsmässigt skogsbruk och god skogsvård.

- Generationsväxlingar gynnas, skogs- och företagsavdragen blir fler och dödsbonas livscykel snabbas upp.
- Den nationella skogsstrategin genomförs.
- Byggbestämmelser som hindrar användning av trä upphävs.
- Lagstiftningen om Forststyrelsen revideras så att den följer EU-kraven, och affärsverkets ledningssystem förenklas.
- Forsknings- och utvecklingsverksamheten påskyndas för att nya produkter ska uppstå.
- Information om skogstillgångar och elektroniska tjänster i anslutning till dem utnyttjas effektivare.
- Offentliga investeringar riktas till basväghållningen, bannätet och terminalerna.

Kretsloppsekonomin slår igenom och vattendragen istandsätts

De allt bättre förutsättningarna för kretsloppsekonomin ska utnyttjas. Satsningarna sätts in där de får störst genomslag. Inhemska och utländska aktörer ska samarbeta för att främja god ekologisk status i Östersjön. Mängden näringsämnen och humus som sköljs ut i vattendragen ska bli mindre, samtidigt som självförsörjningsgraden i fråga om näringsämnen och energi inom jordbruket höjs.

- Tillvaratagandet av näringsämnen inom områden som är känsliga med tanke på Östersjön och andra sjöar och vattendrag utökas med målet att minst 50 procent av gödsel och kommunalt avloppsslam ska omfattas av avancerad behandling före 2025.
- Återvinningsgraden för kommunalt avfall höjs till minst 50 procent.
- Kraven i förordningen om avloppsvatten mildras avsevärt.
- Bestämmelserna om återvinningsbaserade lösningar ska lättas upp.
- Återvinningsbart avfall får inte deponeras från och med år 2025.
- Avfallslagen ändras så att kommunernas ensamrätt enligt lagen ska vara begränsad till avfall från bosättning, dock med beaktande av regionala särdrag.

Den finländska matproduktionen ska bli lönsam och handelsbalansen öka

Lönsamheten inom jordbruket och gårdsbruksenheternas likviditet har förbättrats. Inga skyldigheter som ger upphov till nya kostnader ska införas under regeringsperioden. Användningen och exporten av rena, inhemska livsmedel ska främjas.

- Satsningar som ska ge lönsam tillväxt inom jordbruket kanaliseras via Gårdsbrukets utvecklingsfond.
- Lönsamheten inom jordbruket förbättras genom förskottsutbetalningar av stöd, lån, sänkta produktionskostnader och färre normer.
- Den administrativa bördan lättas upp, stödvillkoren görs rimligare och tillsynen och sanktionerna minskar.

- I samband med halvtidsöversynen av den gemensamma jordbrukspolitiken förenklas stödssystemen genom uppmuntran till aktiv odling och en övergång till riskbaserad kontroll.
- Avbytarsystemet för odlare ses över och görs företagariorienterat.
- Egendomsskyddet förbättras.
- Behovet av ändringar i konkurrenslagstiftningen bedöms, och åtgärder vidtas vid behov inom ramen för EU:s konkurrenslagstiftning.
- Lagstiftningen om producent- och branschorganisationer ses över.
- Marknadsföringen av inhemsk mat på webben utökas och regeringens program för närproducerad och ekologisk mat förlängs.
- Synligheten för ursprungsmärkning förbättras och användningen av finländsk mat i offentlig upphandling utökas.

Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa

Naturskyddet tryggas på nuvarande nivå och den lokala acceptansen för naturskyddsåtgärder utökas genom öppet samarbete och inkluderande beslutsfattande. Nationell och internationell rekreations- och naturturism främjas. Med hjälp av näringar och kompetens som har samband med vattenbruk (blå bioekonomi) ökar den hållbara tillväxten.

- Skyddet av skogar och myrar fortsätter på frivillig väg.
- En utredning om användningen av skogar och vattenområden för rekreation och turism genomförs med målet att öka effekterna för välbefinnandet och främja relaterad affärsverksamhet.
- Lax- och havsöringsstrategin fullföljs för att trygga laxstammarnas fortbestånd i Östersjön.
- Möjligheterna till jakt och fiske säkras, eftersom de hör till den finländska levnadstraditionen.
- Skyddet av saimenvikaren garanteras genom samarbete med lokalbefolkningen och lokala aktörer.
- En nationalpark grundas 2017 i samband med 100-årsjubileet av Finlands självständighet.
- Det görs en ny bedömning av vilka de utrotningshotade arterna är i samband med uppdateringen av habitat- och fågeldirektiven.
- De utrotningshotade fiskarterna skyddas effektivare och fiskvägsstrategin genomförs.

8 DIGITALISERING, FÖRSÖKSVERKSAMHET OCH AVVECKLING AV NORMER

Mål och hur de mäts

Mål på tio års sikt:

Finland har tagit ett produktivitetssprång inom den offentliga servicen och den privata sektorn genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter och avveckla onödig reglering och byråkrati. En snabb och smidig förnyelse av Finland stöds av en ledningskultur som grundar sig på förtroende, växelverkan och utnyttjande av försöksverksamhet.

Regeringsperiodens mål:

Genom en målmedveten styrningsmodell har det utvecklats användarorienterade, produktivitetshöjande och resultatgivande digitala offentliga tjänster som fås från ett och samma ställe. Det offentliga beslutsfattandet har på ett innovativt sätt möjliggjort och skapat en gynnsam miljö för digitala tjänster, för applikationer för industriella internet och för nya affärsmodeller. Medborgarnas vardag, företagsverksamhet, jordbruk, investeringar, byggande, sund konkurrens och frivilligverksamhet har förenklats i betydande grad genom att onödig reglering har avvecklats, den administrativa bördan har gjorts lättare och tillståndsprocesser har gjorts smidigare. Styrning och verkställighet har genomgått en djärv förnyelse genom mera kunskapsbaserat beslutsfattande och mera öppenhet samt utnyttjande av försöksverksamhet och verksamhetssätt som stöder medborgardelaktighet.

Regeringsperiodens spetsprojekt

Digitalisering av offentliga tjänster

Genom förnyelse av verksamhetssätten görs de offentliga tjänsterna användarorienterade och i första hand digitala, för att det för den offentliga ekonomin nödvändiga produktivitetssprånget ska lyckas. Vid utvecklandet prioriteras sådana tjänster där produktivitetsvinsten blir störst. Digitalisering är ett genomgripande tema i regeringens strategi.

- Det utarbetas principer för digitaliseringen som ska gälla alla offentliga tjänster.
- Regeringens interna processer digitaliseras och de tidigare processerna avvecklas.
- Den offentliga förvaltningen förbinder sig att endast en gång be om samma information av medborgarna och företagen.
- Medborgarnas rätt att övervaka och besluta om användningen av information som gäller dem själva stärks, samtidigt som en smidig överföring av information mellan myndigheterna säkerställs.
- De medborgare som inte är vana med digitala tjänster eller som inte klarar av att använda dem får hjälp med det.
- Inom statsrådet stärks organiseringen av förändringsledarskapet i samband med digitaliseringen.

Skapande av en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet

Att innovations- och serviceplattformar uppstår främjas i sektorer där den offentliga förvaltningen har en roll för att marknaden ska fungera. Sådana sektorer är t.ex. trafik som service, hälso- och sjukvård, lärande och industriellt internet. Genom lagstiftningsåtgärder främjas ibrukttagandet av ny teknik, digitalisering och nya affärskoncept. Genom öppna data och bättre utnyttjande av datalager skapas förutsättningar för nya affärsverksamhetsidéer.

- Det inrättas ett program för sakernas internet genom vilket de olika ministeriernas åtgärder samordnas.
- Det eftersträvas att 5 procent av all offentlig upphandling ska vara innovationsupphandling.
- Man fortsätter allokeringen av finansiering till forskning, produktutveckling och innovationer för att främja tillväxt av digitala tjänster både inom traditionella branscher och i nya tillväxtföretag.

Smidigare författningar

Styrningen av författningspolitiken görs klarare med målet att regleringen ska bli lättare och användningen av andra styrmedel som alternativ till författningar ska öka. Målet är att avveckla onödig reglering och att den administrativa bördan ska bli lättare. Vid genomförandet av EU-författningar avhåller man sig från att skapa ytterligare nationell reglering. I sitt EU-påverkande betonar Finland att regleringen bör vara mindre, bättre och lättare.

- I anslutning till statsrådet inrättas ett organ för konsekvensbedömning av lagstiftning som ska ha till uppgift att säkerställa kvaliteten på konsekvensbedömningarna av lagstiftningen.
- De författningar som mest försvårar medborgarnas vardag, företagsverksamhet, jordbruket, investeringar, byggande, sund konkurrens och frivilligverksamhet avvecklas.
- Man börjar omedelbart avveckla normer på lägre nivå, föreskrifter och anvisningar som är till förtret för medborgare och företagsverksamhet.
- Tillstånds- och besvärprocesser görs smidigare och ett servicelöfte ges i fråga om dem.
- Antalet besvär mellan myndigheterna minimeras t.ex. genom ett förfarande med förhandsförhandlingar.

Införande av en försökskultur

Genom försöksverksamhet eftersträvas innovativa lösningar, utvecklas bättre tjänster, främjas egen aktivitet och företagsamhet samt stärks det regionala och lokala beslutsfattandet och samarbetet. I försöksverksamheten utnyttjas verksamhetssätt som utgår från medborgarna.

- Det genomförs ett försöksprogram som består av mer omfattande försök som kan väljas separat samt ett flertal mindre försök.
- En systematisk försöksverksamhet införs och en författningsgrund skapas för att underlätta organiseringen av försöken.
- Reaktionsförmågan och framsynen vid lösandet av samhällsliga problem förnsnabbas och regeringens strategiska mål främjas genom försöksverksamhet.

Bättre styrning och verkställighet

Statsrådets och statsförvaltningens styrningsprocesser samordnas med det strategiska regeringsarbetet. Man stärker kunskapsbaserad styrning och verkställighet som överskrider förvaltningsområdena.

- Till uppföljningen av hur regeringens strategiska mål framskrider kopplas indikatorer som regeringen systematiskt följer, och vid behov vidtar regeringen korrigerande åtgärder utifrån den information som indikatorerna ger.
- Tillsammans med OECD utvecklar regeringen mätare som ska användas i uppföljningen av regeringens mål.
- Ett program för att förbättra ledarskapets kvalitet inom den offentliga sektorn inleds.
- Innovativitet och serviceanda lyfts fram som nya tjänstemannadygder vid sidan av de traditionella.

9 STRUKTURPOLITISKA REFORMER

Regeringen stärker den offentliga ekonomins hållbarhet genom de strukturreformer som beskrivs nedan. Målet med de planerade lösningarna är ekonomiska effekter på minst 4 miljarder euro. Innan lagförslag lämnas och verkställs ska de eftersträvade effekterna på hållbarhetsunderskottet bedömas.

Pensionsreformen

Regeringen kommer i början av höstsessionen 2015 att lämna en proposition till riksdagen med förslag till reform av arbetspensionslagstiftningen och förbinder sig till det avtal som ingicks som en trepartsutredning. Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2017.

Social- och hälsovårdsreformen

Syftet med social- och hälsovårdsreformen är att minska hälsoskillnaderna och kontrollera kostnaderna. Reformen genomförs som en fullständig horisontal och vertikal integration av tjänsterna samt genom att tillhandahållarnas bärkraft stärks. Detta har en betydande effekt på hållbarhetsunderskottet inom den offentliga ekonomin. Målet är en smidig helhet av servicekedjor som är viktig för människors välbefinnande och hälsa.

Regeringen bereder organiseringen av social- och hälsovårdstjänsterna utifrån självstyrelseområden som är större än en kommun. Antalet områden är sammanlagt högst 19. Områdena ska svara för tillhandahållandet av social- och hälsovårdstjänster inom sitt område. Regeringen reformerar arbetsfördelningen mellan sjukhusen så att en del av den krävande specialiserade sjukvården koncentreras till specialupp-tagningsområden under styrning av social- och hälsovårdsministeriet. För att demokratin ska tryggas leds social- och hälsovårdsområdena av fullmäktige som utses genom val.

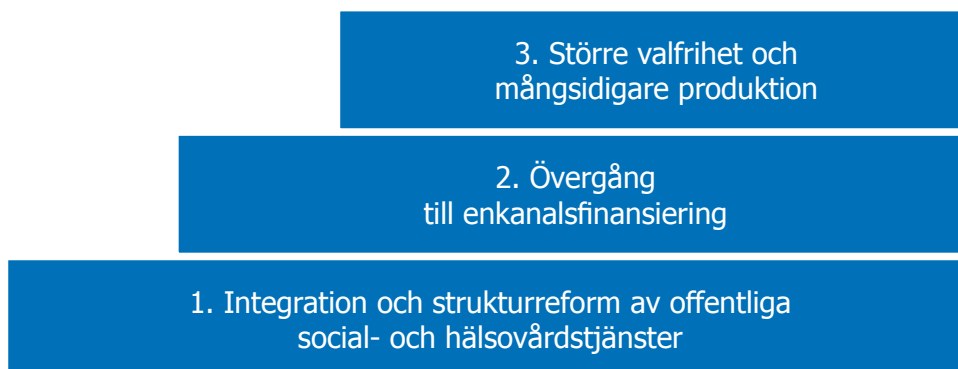
Social- och hälsovårdsområdena tillhandahåller tjänsterna inom sitt område eller kan anlita privata tjänsteproducenter eller tjänsteproducenter från tredje sektorn för tillhandahållandet. Vid konkurrensut-sättning betonas konkurrensneutraliteten mellan olika producenter. För bedömningen av tjänsteprodukti-onens effektivitet och kvalitet införs mätkriterier.

Vid beredningen av social- och hälsovårdsreformen utreds som finansieringsalternativ under den första fasen kommunala och/eller statliga finansieringsmodeller med beaktande av grundlagens villkor. Under den andra fasen övergår man till enkanalsfinansiering med beaktande av företagshälsovårdens ställning.

Detaljerna i valfrihetsmodellen och de lagändringar som krävs för genomförandet av EU:s patientrör-lighetsdirektiv utreds. Målet med reformen är att stärka servicen på basnivå och trygga möjligheten att snabbt få vård. Om utredningarna kräver lagändringar, genomförs de före utgången av valperioden.

För detta projekt tillsätts en parlamentarisk uppföljningsgrupp. I reformen av social- och hälsovården införs ett budgetramsystem för effektiv kostnadskontroll.

Så framskrider social- och hälsovårdslösningen

Social- och hälsovårdens informationssystem förenhetligas inom de områden som ansvarar för ordnandet av tjänsterna, och den övergripande arkitekturen utvecklas. Genomförandet av den övergripande arkitekturen övervakas på nationell nivå i syfte att säkerställa samverkan i den nationella servicekanalen.

Regeringen genomför ett genomförandeprogram för rationell läkemedelsbehandling, som syftar till att förbättra den integrerade vården av patienter, förbättra människors funktionsförmåga och skapa förutsättningar för kostnadseffektiv läkemedelsbehandling ur såväl patientens som samhällets synvinkel.

Kommunernas kostnader minskas

Regeringen minskar kommunernas kostnader med 1 miljard euro (bilaga 3) genom att gallra bland de lagstadgade uppgifterna och de skyldigheter som styr fullgörandet av dessa uppgifter med hjälp av åtminstone följande principer:

- Principerna för regleringspolitiken omarbetas under 2015. I stället för reglering och övervakning av de skyldigheter som gäller tjänsteprocesser och tjänsteresurser övergår man till att styra och övervaka resultaten av tjänsteverksamheten (t.ex. klienternas välmående och kundtillfredsställelse).
- Behörighetsvillkoren görs smidigare så att de grundar sig på bl.a. faktisk kompetens och lämplighet.
- De normer som styr verksamhetsformerna görs smidigare bl.a. genom att man ser över lagar, förordningar och olika rekommendationer, slopar kopplingen mellan boende och tjänster, slopar normhindren för en mångsidig användning av lokaler, sammanslår rapporter, planer och program som fastställs i speciallagstiftning som gäller kommunerna till ett program som gäller under en fullmäktigeperiod, minskar tillsyns- och kontrollskyldigheterna, utökar anmälningsförfarandet och ser över transporter som regleras i speciallagstiftningen.
- Det skapas förutsättningar för avsevärt effektivare och smidigare specifika tjänsteprocesser som överskrider de administrativa sektorsgränserna.

Ministeriernas förslag ska vara specifika och motiverade samt innehålla de konkreta åtgärder som behövs för att man ska kunna säkerställa att de uppskattade ekonomiska effekterna kan nås.

Konkreta förslag till åtgärder ska läggas fram särskilt när det gäller att minska skyldigheterna i fråga om bl.a. tillgången till tjänster (tidsfrister, kapacitet), resurserna för tjänsteproduktion (behörighetsvillkor, produktionsgruppernas personalstruktur, gruppstorlek, personalutbildning, lokaler), den interna myndighetsprocessen för tjänsteproduktion (planer, lämnande av information, myndighetssamarbete) och

tjänsternas externa processer (samarbetet med kunder och intressentgrupper, hörande, lämnande av information).

Regeringen utarbetar före budgetmanglingen 2015 ett detaljerat åtgärdsprogram som gäller de uppgifter och skyldigheter som ska slopas samt lägger fram de första konkreta förslagen. Processen och dess mål och tidtabeller är kontinuerliga. Arbetet är tvärsektorielt och måste ledas effektivt.

Beredningen av lagändringar som ökar kommunernas produktivitet görs i samarbete med kommunerna. För att kunna säkerställa att genomförandet av reformerna lyckas erbjuder regeringen utbildning i samarbete med aktörer inom kommunsektorn.

Regeringen inleder ett försök med frikommuner. Syftet är att kommunerna ska få friare händer att i större omfattning utveckla produktion och praxis i fråga om sina tjänster.

Regeringen inför mätkriterier för produktionskostnaderna inom den kommunala sektorn och annan offentlig sektor på riksnivå. Mätkriterierna ska göra kostnaderna och kvaliteten transparenta och jämförbara. Regeringen främjar uppkomsten och användningen av nya tjänsteinnovationer genom en rättsgrund som i vidare utsträckning möjliggör försöksverksamhet. Användningen av tjänsteinitiativ möjliggörs som ett tidsbundet försök.

Regeringen ökar rörligheten och utnyttjandet av all myndighetsinformation genom att främja tjänstekanalkonceptet och se över dataskyddet.

Den kommunala avgiftspolitikens avregleras.

Regeringen påför inte kommunerna några nya uppgifter eller skyldigheter under valperioden 2015–2019. Regeringen förbinder sig till att den lag som garanterar 100-procentiga statsandelar fortsätter att gälla. Om det blir nedskärningar i statsandelarna, minskar regeringen kommunernas uppgifter i samma utsträckning.

Ministerierna har till uppgift att utarbeta detaljerade förslag till slopande av kommunala uppgifter och skyldigheter före utgången av 2015. Vid behov sammanställs de förslag som syftar till att minska kommunernas utgifter bland de författningar som trätt i kraft under de senaste 15 åren.

Reformen av regionförvaltningen

Ett separat beslut som förenklar organiseringen av den offentliga regionförvaltningen (staten, regionerna och kommunerna) ska fattas om samordningen av statens regionförvaltning och landskapsförvaltningen. Den primära lösningen innebär att verksamheten koncentreras till tydliga självstyrelseområden vad beträffar uppgifter och befogenheter.

Framtidens kommun

Kommunernas verksamhet utgår från det lokala. En kommun är en gemenskap av människor.

Den huvudsakliga uppgiften för framtidens kommun är att se till att det finns existensmöjligheter för invånare, företag och sammanslutningar.

Regeringen vill se framtidens kommun inte så mycket som en tillhandahållare av tjänster, utan som en aktör som främjar livskraften, företagsverksamheten och sysselsättningen i området. Regeringen ökar kommunernas beslutanderätt särskilt i frågor som gäller livskraft, och stärker ansvarstagandet, prövningsrätten och beslutsfattandet på det lokala planet.

Kommunerna kan vara olika i fråga om sin förvaltningsstruktur och sina verksamhetssätt. Statens kommunpolitik stöder sig på ett starkt samarbete med kommunerna.

Regeringen ökar kommuninvånarnas och den närmaste omgivningens eget ansvar när det gäller att finna lösningar på utmaningarna i samhället.

Regeringen främjar frivilliga kommunsammanslagningar. Författningar som gäller kommunstrukturlagens kriterier och tidsfrister för utredningsskyldigheten och uppsägningsskyddet vid kommunsammanslagningar upphävs.

Regeringen och kommunerna i huvudstadsregionen ingår ett avtal om hur man ska främja den internationella konkurrenskraften, näringspolitiken, regionutvecklingen, samarbetet vid planeringen av markanvändning, boendet och trafiken samt förhindrandet av segregation i metropolområdet.

Regeringen stöder en förbättrad konkurrenskraft som grundar sig på stadsregionernas, tillväxtkorridorernas och de olika regionernas egna starka sidor, bl.a. genom att utveckla det avtalsbaserade samarbetet med staten.

Reformen av kommunernas statsandelssystem fortsätter som ett led i kommunernas förändrade uppgiftsfält. Regeringen skapar balans mellan kommunernas uppgifter och den finansiering som finns tillgänglig för uppgifterna.

Reformen av centralförvaltningen

Reformen av ämbetsstrukturen inom centralförvaltningen fortsätter omedelbart, och den stöder sig på de utvecklingsprinciper som tillämpats i projektet för att reformera centralförvaltningen (Kehu) och i Virsu-projektet. Principerna gäller

- 1) en tydlig struktur och ledning,
- 2) rikstäckande befogenheter,
- 3) kundaspekten,
- 4) e-tjänster,
- 5) förmågan till förändring och riskhantering,
- 6) den offentliga förvaltningens samarbete inom kundservice.

I reformen läggs särskild vikt vid att förtydliga ledningssystemet och att hantera reformen på ett förvaltningsöverskridande sätt. Regeringen iakttar god personalpolitik vid genomförandet av reformen.

Det fortsatta beredningsarbetet inleds omedelbart. Förslagen till strukturella ändringar och verkställighetsplaner bereds före den 31 december 2015.

10 EU-RIKTLINJER

Europeiska unionens viktigaste uppgift är att trygga freden, säkerheten, välståndet och rättsstaten i vår världsdel. För att stärka Europas relativt sett försvagade ställning måste unionen förmå agera beslutsamt, vara enad och åtnjuta medborgarnas förtroende. Genom gemenskapsmetoden garanteras att unionens agerande är stabilt och jämlikt och att demokratin förverkligas inom EU:s beslutsfattande. Unionen ska iaktta subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna så att besluten fattas så nära medborgarna som möjligt. Europeiska kommissionen ska agera öppet och höra medborgarna.

Medlemskapet i EU är ett politiskt val som knyter Finland till den västerländska värdegemenskapen. Unionen bör reformeras och dess verksamhet förbättras, men regeringen anser inte att det nu är aktuellt att ändra grundfördragen. Finland respekterar de gemensamma reglerna och förväntar sig detsamma av övriga medlemsstater. Finland är en aktiv, pragmatisk och lösningsorienterad medlemsstat. Regeringen kombinerar genom konstruktiv kritik och samarbetsvilja nationella och gemensamma europeiska intressen inom Finlands EU-politik.

Tillväxten

Fokus inom Finlands EU-politik ligger på främjande av ekonomisk tillväxt och sysselsättning. I detta sammanhang är strukturella reformer för att förbättra konkurrenskraften samt forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet väsentliga faktorer. Den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital utgör unionens grundsten. Regeringen strävar efter en fördjupad integrering av den inre marknaden framför allt vad gäller tjänster, kapitalmarknader, energi samt digitala tjänster och varor. Finland utnyttjar de möjligheter som investeringsplanen för Europa medför. Främjande av frihandel ger den finländska exportindustrin bättre tillträde till marknaden. Ingåendet av ett avtal om partnerskap för handel och investeringar mellan EU och Förenta staterna är ett viktigt mål. I frihandelsavtalen ska man trygga rättsstatsprincipen och livsmedelsförsörjningen samt medlemsstaternas rätt till ickediskriminerande reglering, bl.a. i syfte att förbättra miljöskyddet och konsumentskyddet.

Europeiska unionen bör koncentrera sig på de mest väsentliga frågorna, och det är inte nödvändigt att fördjupa integrationen inom alla politikområden. Regeringen bedömer all EU-reglering med tanke på dess konsekvenser för den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften och sysselsättningen, och förväntar sig motsvarande praxis också av EU:s institutioner. Finland eftersträvar mindre, men bättre och lättare reglering. Den flexibilitet som står till förfogande för små och medelstora företag ska utnyttjas fullt ut. Regeringen ökar inte den börda som hämmar konkurrenskraften vid det nationella genomförandet av EU-lagstiftning och stärker Finlands förmåga att bedöma de ekonomiska konsekvenserna och de rättsliga aspekterna av EU-lagstiftning.

Unionen bör skapa förutsättningar för att Europa ska bli en föregångare inom ren teknik (cleantech) samt bio- och kretsloppsekonomi. Regleringen ska främja återanvändning och hållbart utnyttjande av råvaror, och olika sektorer får inte utfärda inbördes motstridiga bestämmelser. Regeringen ska säkerställa att möjligheten till ett mångsidigt och hållbart utnyttjande av biomassaresurserna tryggas i EU-lagstiftningen. Användningen av avancerade förnybara drivmedel ska främjas.

Regeringen har förbundit sig att genomföra klimat- och energipaketet för 2030 på ett marknadsorienterat och kostnadseffektivt sätt samt till förhandlingar om ett internationellt klimatavtal. Industrins internatio-

nella konkurrenskraft och bekämpningen av koldioxidläckage är centrala utgångspunkter för klimatpolitiken. Målsättningen för utvecklandet av en energijunion bör vara att trygga tillgången på hållbar energi till rimligt pris för industrin och konsumenterna.

Fokus inom EU:s budgetram bör gradvis förflyttas så att stödet för ekonomisk tillväxt, sysselsättning och kompetens ökar. Det ska vara möjligt att bedriva jordbruk i alla medlemsstater inom unionen, och regeringen fäster särskild vikt vid att framtiden för den finländska livsmedelsproduktionen tryggas. Finlands perifera läge och glesa bebyggelse bör beaktas inom sammanhållningspolitiken. Unionen bör inte ges direkt beskattningsrätt. Vid de följande förhandlingarna om budgetramen ska en strikt budgetdisciplin iakttas, på samma sätt som inom medlemsstaterna. Man bör se till att Finlands nettobidrag är skäligt och rättvist och att det beaktar Finlands ekonomiska situation.

Stabiliteten

Finland har som medlem av Ekonomiska och monetära unionen förbundit sig att främja stabiliteten inom euroområdet. Finlands målsättning är ett regelbaserat och fungerande euroområde där varje medlemsstat själv bär det primära ansvaret för sin egen ekonomiska politik. Likaså svarar varje medlemsstat för sina egna skulder. Regeringen strävar efter att återställa trovärdigheten för regeln om "no bail out". EMU bör inte utvecklas genom en sådan fördjupad ekonomisk samordning som leder till att det kollektiva ansvaret utvidgas. Regeringen förespråkar en stark bankunion som grundar sig på placeransvar samt en vidareutveckling av denna. För att bestämmelserna ska följas bättre bör samordningen av den ekonomiska politiken förenklas och medlemsstaternas rätt att bestämma om den ekonomiska politiken säkerställas.

Regeringen förhåller sig negativ till att öka Finlands åtaganden vid hanteringen av eurokrisen. Ett eurolands finansieringsproblem bör i första hand skötas genom nationella åtgärder för att konsolidera ekonomin och stabilisera de offentliga finanserna. Om detta inte är tillräckligt, är placerarnas ansvar det sekundära instrumentet. Bilateral krediter hör inte till regeringens metoder vid hanteringen av eurokrisen. Om man blir tvungen att använda Europeiska stabilitetsmekanismen igen, bör detta endast ske inom ramen för mekanismens nuvarande kapacitet och kapitalstruktur. Regeringen fattar beslut om åtgärder för stabilisering av euroområdet utifrån Finlands nationella intresse.

Säkerheten

Europeiska unionen bör effektivt främja sina intressen och försvara demokratin, internationell rätt och de mänskliga rättigheterna i sitt grannskap och i världen. Unionen bör bära sitt globala ansvar. Med tanke på unionens internationella inflytande är det avgörande att EU är enigt inom utrikespolitiken.

EU är en viktig säkerhetsgemenskap för Finland. Finland förespråkar en starkt gemensam säkerhets- och försvarspolitik och en översyn av unionens säkerhetsstrategi. Det bör finnas gemensamma instrument för att bekämpa terrorism, internationell brottslighet och hybridhot. Finland strävar efter att kapacitetssamarbetet liksom även den europeiska försvarsindustrin och försvarsmarknaden ska stärkas. Regeringen arbetar för inrättandet av täckande och bindande försörjningsberedskapsåtgärder på EU-nivå.

Inom EU:s utvidgningspolitik bör kriterierna iakttas strikt. Utvecklandet av grannskapspolitiken och framför allt det östliga partnerskapet är viktigt med tanke på stabiliteten i Europa. Unionen bör agera beslutsamt för att kontrollera de illegala migrationsströmmarna i Medelhavsområdet. Interna omplaceringar av asylsökande inom EU ska grunda sig på frivillighet från medlemsstaternas sida. Utvecklandet av det

arktiska samarbetet bör bli ett av fokusområdena inom EU:s yttre förbindelser. För att främja nordliga projekt behövs insatser av EU. Det intensiva samarbetet inom EU och mellan Östersjöländerna för att rädda Östersjön och stärka den ekonomiska utvecklingen i regionen bör fortsätta.

11 UTRIKES-, FÖRSVARSPOLITIKEN OCH SÄKERHETSPOLITIKEN

Finland stärker sin ställning i ett försämrat säkerhetsläge

Målet för utrikes- och säkerhetspolitiken är att stärka Finlands internationella ställning, trygga vårt lands självständighet och territoriella integritet och förbättra finländarnas säkerhet och välfärd. I en värld av inbördes beroendeförhållanden ska Finland främja internationell stabilitet, fred, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och jämställdhet.

Regeringen beaktar att säkerhetsläget i Europa och i Östersjöregionen har försämrats, framför allt till följd av krisen i Ukraina. Finland ska bedriva en aktiv utrikespolitik, stärka vårt lands försvarsförmåga och intensifiera det internationella säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet.

Norden, Europeiska unionen även i dess egenskap av säkerhetsgemenskap, Natopartnerskapet, OSSE och FN utgör ramarna för Finlands internationella samarbete. Dessutom ska Finland upprätthålla goda bilaterala relationer med andra stater.

Regeringen kommer att främja den säkerhetspolitiska stabiliteten i Norden och i Östersjöregionen samt främja det nordiska samarbetet. Försvarssamarbetet med Sverige ska fördjupas. Estland och de övriga baltiska länderna är viktiga partner för Finland, både i EU och bilateralt.

Finland ska vara aktivt när det gäller att exploatera den arktiska regionen och i fråga om det arktiska samarbetet. I all verksamhet i den arktiska regionen ska villkoren för en hållbar utveckling beaktas.

En förbättring av relationerna och samarbetet mellan Ryssland och EU skulle stärka säkerheten och ekonomin i hela Europa. Detta samarbete bör basera sig på respekt för internationell rätt och internationella utfästelser.

Ryssland är en viktig granne till Finland. Finland ska iaktta Europeiska unionens gemensamma riktlinjer i förhållande till Ryssland, och samtidigt upprätthålla mångsidiga bilaterala relationer med Ryssland.

Regeringen kommer att stärka ett omfattande transatlantiskt samarbete, både bilateralt och genom EU.

Finland ska bevara sitt nationella handlingsutrymme i sina utrikes- och säkerhetspolitiska lösningar.

Finland tillhör ingen militär allians, men bedriver ett praktiskt partnerskap med Nato och bevarar möjligheten att ansöka om medlemskap i Nato.

Regeringen kommer att utarbeta en utrikes- och säkerhetspolitisk redogörelse, och vid beredningen av den ska konsekvenserna för Finland av ett eventuellt Natomedlemskap bedömas. Dessutom ska en försvarsredogörelse utarbetas där de försvarspolitiska riktlinjerna för upprätthållande, utvecklande och användning av försvarsförmågan fastställs.

Finlands försvar baserar sig på allmän värnplikt och på att hela landet ska försvaras. Försvarets trovärdighet ska under alla omständigheter tryggas. Finland ska i vid omfattning upprätthålla nationell tek-

nologisk kompetens i fråga om centrala militära kapaciteter, samt tillräcklig försörjningsberedskap och försvarsindustri. Regeringen kommer att höja försvarsanslagen i enlighet med det som föreslås i den parlamentariska utredningsgruppens rapport (Försvarets utmaningar på lång sikt, 2014). Regeringen kommer att besluta om ersättande av marinens stridsfartygskapacitet och inleda ersättandet av Hornetplanens kapacitet.

Regeringen kommer att säkerställa tillräckliga repetitionsövningar. Dessutom kommer förutsättningarna för frivillig försvarsutbildning och självständiga åtgärder från reservisternas sida att tryggas.

Regeringen kommer att precisera lagstiftningen om försvarssamarbete och internationell hjälp så att den motsvarar de behov som finns inom det internationella samarbetet.

De ökande riskerna och nya hoten kräver beredskap och förberedelser av ett nytt slag av hela samhället. Regeringen kommer att stärka det övergripande säkerhetstänkandet nationellt, inom EU och inom ramen för det internationella samarbetet. Detta gäller framför allt nya och omfattande hot som påverkansåtgärder av hybridkaraktär, cyberattacker och bekämpning av terrorism. Regeringen kommer att stärka de inre förutsättningarna för den yttre säkerheten. Regeringen föreslår att underrättelse utomlands och datatrafikspaning ska basera sig på lagstiftning. Regeringen kommer också att precisera lagstiftningen i fråga om förvärv av landområden och fastigheter som är viktiga med tanke på den övergripande säkerheten samt i fråga om dubbelt medborgarskap. Vid beredningen av denna lagstiftning ska tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna beaktas.

Finland ska fortsätta att aktivt delta i internationell krishantering. Regeringen betonar en samordning av militär och civil krishantering samt utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd och fredsmedling.

Finland ska bära globalt ansvar och stärka sin säkerhet genom att i internationellt samarbete främja hållbar utveckling, fredsbyggande och kvinnors och flickors ställning, bland annat i enlighet med FN:s resolution 1325. Regeringen kommer i allt samarbete att betona mänskliga rättigheter, demokrati och god förvaltning. I sin internationella verksamhet kommer regeringen att lägga särskild vikt vid att bekämpa de stora hoten mot mänskligheten, bl.a. klimatförändringen, fattigdomen och bristen på mat, vatten och energi.

I Finlands utvecklingspolitik kommer regeringen att lägga större vikt vid att stärka utvecklingsländernas egen företagsverksamhet och ländernas egna skattebaser. Regeringen kommer att förbättra utvecklingssamarbetets resultat, effekter och mätbarhet. Målet på längre sikt är att höja biståndet till FN:s mål på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, även om biståndet kommer att bli föremål för sparåtgärder under regeringsperioden.

Regeringen kommer att utveckla de externa ekonomiska relationerna och genom internationellt samarbete främja frihandel och en världsekonomi som baserar sig på regler och öppenhet. Att stärka Världshandelsorganisationens funktion och utveckla frihandeln med EU:s transatlantiska och asiatiska partner hör till de viktigaste målen. När det gäller de externa ekonomiska relationerna betonas exportfrämjande, framför allt små och medelstora företags internationalisering samt ökade investeringar i Finland. Dessa mål främjas bl.a. genom utveckling av Team Finlands tjänster.

Resurserna inom utrikesförvaltningen ska framför allt riktas till de länder vars politiska och ekonomiska betydelse för Finland håller på att öka. Ett eget nätverk av beskickningar är viktigt för Finland.

12 INRIKES OCH RÄTTSLIGA FRÅGOR SAMT RIKTLINJERNA FÖR INVANDRINGSPOLITIKEN

Inre säkerhet

Finland är världens tryggaste land när det gäller boende, företagande och arbete.

Tjänsterna inom inre säkerhet och rättsvård samt myndigheternas handlingsförmåga ska tryggas i hela landet.

I fråga om den inre säkerheten och rättsvården ska servicenivån förbättras med hjälp av digitalisering och ny teknik. Reformerna ska genomföras på ett kundorienterat sätt och med främjande av regional jämlikhet. Icke brådskande tjänster sköts i första hand digitalt, på så sätt ökas möjligheterna att sköta myndighetsärenden oberoende av tid och plats. Det heltäckande nätverket av verksamhetsställen kompletteras även genom att inrättandet av samservicekontor främjas i samarbete med t.ex. kommunerna.

För att man i nödsituationer snabbt ska kunna få hjälp förutsätts det utöver att verksamheten vid nödcentralerna är effektiv även att tyngdpunkten inom säkerhetsverksamheten överförs från fasta verksamhetsställen till rörliga enheter. Grunden för den inre säkerheten består i att polisens operativa handlingsförmåga omfattar hela landet. Det spända säkerhetspolitiska läget i Finlands närområden och nya hotbilder gör att resurserna inom gränsförvaltningen och den inre säkerheten måste ses över och omfördelas så att de motsvarar det förändrade läget.

Regeringen ska före utgången av 2015 klargöra vilka resurser, metoder och lagstiftningsbehov som behövs för att bekämpa IT-relaterad brottslighet. Myndigheternas, läroanstalternas och företagens gemensamma kunskapsutveckling ska effektiviseras. Det ska utarbetas en gemensam lägesbild av säkerheten i fråga om informationsnät och datakommunikation, och ett tillförlitligt och säkert informationsutbyte mellan olika aktörer ska säkerställas.

De nationella räddningsmyndigheterna ser till att den riksomfattande ledningen, planeringen, styrningen, övervakningen och samordningen av räddningsväsendet och beredskapen stärks och förbättras. Räddningsmyndigheternas och de civila myndigheternas ledning och samordning ska förtydligas när det gäller att bekämpa omfattande hot. Det operativa styrningsansvaret vid miljökatastrofer i havsområden överförs till inrikesministeriet. Kostnadseffektiviteten och yrkeskarriärerna inom räddningsväsendet ska utvecklas genom en reform av utbildningssystemet och genom att systemet med avtalsbrandkårer utvecklas.

Regeringen ska före utgången av maj 2016 utarbeta en redogörelse för läget i fråga om den inre säkerheten. I redogörelsen ska de mål och mätkriterier som lämpar sig för uppföljning av den inre säkerheten fastställas, och polisens uppgifter och målen för polisverksamheten ska ses över. I samband med att redogörelsen utarbetas ska även samarbetsförfarandena mellan olika myndigheter och de viktigaste utmaningarna på kort sikt i fråga om den inre säkerheten behandlas med utgångspunkt i den övergripande säkerheten.

Rättsliga frågor

I Finland ska rättssäkerheten tillgodoses på ett effektivt sätt och straffen stå i linje med den allmänna rättsuppfattningen.

Rättsprocesserna påskyndas och domstolarna ges möjlighet att koncentrera sig på sina kärnuppgifter. Domstolarnas behandlingstider görs kortare bl.a. genom att bestämmelserna om domstolarnas sammansättning görs mer flexibla, Högsta förvaltningsdomstolen utvecklas till en domstol med en genuin roll när det gäller förhandsavgöranden och klagorätten begränsas med beaktande av villkoren i grundlagen och fördragen om mänskliga rättigheter. I samband med att domstolsprocesserna görs effektivare höjs rättegångsavgifterna, ostridiga ärenden flyttas bort från domstolarna och förfaranden för tvistlösning utanför domstolsprocesserna utvecklas.

Digitaliseringen av domstolsprocesserna främjas bl.a. genom att åklagarinstansernas och de allmänna domstolarnas verksamhetsstyrning och dokumentförvaltning görs elektronisk samt genom att öka användningen av videolänk vid hörande.

Regeringen förbättrar brottsoffrens ställning i straffprocessen genom att utveckla lagstiftningen. Det ska säkerställas att de straff som utdöms för brott står i rättvis proportion till gärningens klandervärdhet. Man ser över bestämmelserna om förstagångsbrottslingar samt straffnivån för våldsbrott och grova sexualbrott mot barn, liksom även möjligheterna att effektivisera villkorliga fängelsestraff, t.ex. genom att förvandla dessa till korta ovillkorliga fängelsestraff, avtjänande av samhällstjänst och övervakad frihet på prov. Farlighetsbedömningen av fångar som frigges ska utvidgas och då frigivning av fångar övervägs ska allt större vikt fästas vid fångens farlighet.

Invandringspolitiken

Regeringen ska främja en arbetskraftsinvandring som stärker sysselsättningen och de offentliga finanserna, förbättrar försörjningskvoten samt främjar en internationalisering av ekonomin i Finland. Befolkningen i hela Europa föråldras och alla länder måste hantera det underskott i de offentliga finanserna som följer av detta. Invandrarna stärker Finlands innovationsförmåga och kunnande genom att ta med sig den egna kulturens styrkor i det finländska samhället. Allt fler unga finländare studerar utomlands och vi får så småningom konkurrera även om våra egna unga generationer.

Regeringen uppmuntrar till en öppen diskussion om invandringspolitiken, men rasism tillåts inte. Vi främjar en tolerant nationell diskussionskultur som respekterar människovärdet. En oberoende utredning om invandringens kostnader och effekter ska tas fram, och detta möjliggör en faktabaserad diskussion och en bättre integrationspolitik samt ett bättre beslutsfattande.

Flyktingpolitiken

Antalet kvotflyktingar ska hållas åtminstone på samma nivå som under de senaste åren, på så sätt deltar vi i den internationella ansvarsfördelningen. Staten ska öka sitt samarbete med kommunerna och det ska riktas tillräckliga resurser till detta.

Verksamheten i EU

Vi deltar aktivt i behandlingen av invandringsfrågor på EU-nivå, t.ex. frågor som gäller social trygghet och människohandel. Det finländska systemet för bosättningsbaserad social trygghet ska förtydligas som en del av reformen av systemet för social trygghet.

Invandrare från länder utanför EU och EES

Invandringen ska vara balanserad. Myndighetsprocesserna vid behandlingen av asylansökningar påskyndas, besluten om återsändande fattas utan dröjsmål och missbruk avvärjs. Medverkan i organisationer som FN eller EU klassificerat som terroristorganisationer ska kriminaliseras.

Personer som gjort sig skyldiga till grova brott, återfallsbrottslingar och personer som är farliga för den allmänna ordningen ska avlägsnas ur landet snabbare än hittills.

Inställningen till arbetskraftsinvandring är positiv. När det gäller prövningen av behovet av arbetskraft är huvudregeln att nuvarande praxis fortsätter. Behovsprövningen vad gäller arbetskraft från länder utanför EU lindras när detta är motiverat med tanke på sysselsättningen och de offentliga finanserna, så att sysselsättning av specialskunniga vid enskilda företag påskyndas, den regionala och branschspecifika tillgången på arbetskraft tryggas och de praktiska processerna underlättas. Kollektivavtalen ska respekteras.

Integrationen ska effektiviseras t.ex. så att språkundervisningen ökas genom att utgångsnivån för personerna beaktas bättre än för närvarande, verksamheten med stödpersoner förbättras och genom att barnen deltar i förskolverksamheten. Kriterierna för familjeåterförening preciseras i överensstämmelse med EU:s familjeåterföreningsdirektiv.

Det tas i bruk terminsavgifter för studerande från länder utanför EU och EES, och utexaminerade uppmuntras att stanna kvar i Finland och arbeta t.ex. med stöd av en skatteavdragsrätt. Sysselsättningen av internationella studerande som studerat i Finland främjas och det satsas på kunskaperna i finska.

Verksamheten ska vara förvaltningsövergripande och informationsutbytet mellan myndigheter ska stärkas. Vi uppmuntrar olika samhällsliga aktörer att öka kontakten mellan ursprungsbefolkningen och invandrarna. Den särskilda risken för utslagning bland unga invandrare identifieras och särskild vikt ska fästas vid integreringen av icke utbildade kvinnor som stannat hemma.

BILAGOR 1–7

1	Regeringens skattepolitiska riktlinjer	3
2	Villkorliga tilläggsåtgärder	6
3	Kommunernas utgifter minskas genom färre uppgifter och skyldigheter	7
4	Bostadspolitiska åtgärder.....	10
5	Regeringens regel för utgiftsramen.....	13
6	Regeringens beslut om nödvändiga åtgärder för att anpassa de offentliga finanserna	15
7	Protokollsanteckningar	35

BILAGA 1 Regeringens skattepolitiska riktlinjer

Valperiodens viktigaste mål inom beskattningen

1. Beskattningen sporrar till att arbeta, vara företagare, sysselsätta, ta risker, äga, investera och placera i Finland. Det totala skatteuttaget stiger inte under valperioden.
2. Beskattningen är förutsägbar och konsekvent. Den allmänna linjen för beskattningen slås fast i början av valperioden, och linjeändringar som medför osäkerhet ska undvikas under valperioden.
3. Skattelättnaderna fokuserar på låg- och medelinkomsttagare. Bidragsfällorna ska åtgärdas. Beskattningen av löneinkomster skärps inte på någon inkomstnivå.
4. Beskattningen utvecklas så att företagande, ägande och investeringar lönar sig bättre än för närvarande. Beskattningsstrukturen stöder Finlands konkurrenskraft och regeringens viktigaste mål. Tyngdpunkten inom beskattningen flyttas från beskattning av arbete och företagande till i synnerhet miljöskatter.
5. Den grundläggande principen inom beskattningen är en bred skattebas och låga skattesatser. Finland arbetar aktivt för att förhindra internationell skatteflykt.
6. Beskattningsförfarandena är kundorienterade och beaktar att beskattningen ska vara konsekvent, förutsägbar och trygga rättssäkerheten och tillgången till information.

Skattebeslut och deras inverkan på skatteintäkterna

Beskattningen av arbete

Beskattningsobjekt	Mn euro
För att beskattningen av arbete inte ska skärpas justeras beskattningen av förvärsinkomster årligen i linje med höjningen av inkomstnivån och/eller inflationen.	-180 (nivån 2016)
Arbetsinkomstavrdraget höjs, åtgärden inriktas på låg- och medelinkomsttagare.	-450
Hushållsavrdraget förbättras genom att ersättningsgraden höjs och vårdtjänster till äldre berättigar till hushållsavrdrag.	-30
Solidaritetskatten kvarstår till slutet av valperioden.	+65
Enskilda har rätt till skatteavdrag för donationer till högskolor som uppgår till högst 500 000 euro och minst 850 euro.	-5
Till stöd för moderata löneuppgörelser bereder man sig på ytterligare lättnader i beskattningen av förvärsinkomster. Lättnaderna gäller alla inkomstklasser och pensionärer, med tyngdpunkten lagd på låg- och medelinkomsttagare.	

Företagsbeskattningen och beskattningen av ägande

Beskattningsobjekt	Mn euro
Samfundsskatten behålls på en konkurrenskraftig nivå.	
Rätten att göra avdrag för förluster ändras så att förluster från en förvärvskälla i aktieföretag kan dras av från inkomsterna från andra förvärvskällor.	-10
Ett företagaravdrag på 5 procent införs för rörelseidkare och yrkesutövare, idkare av jord- eller skogsbruk eller renhushållning och närings- och beskattningssammanslutningar.	-130
Generationsväxlingar främjas genom en lindring av arvsskatten, och dessutom bedöms andra utvecklingsbehov.	-40
Generationsväxlingar underlättas för skogsbruk och/eller skogsavrdraget förbättras.	-20
För små företag införs redovisning av intäkter från mervärdesskatten enligt betalningsprincipen.	

Gruvdriften flyttas tillbaka till skatteklass II för punktskatt på elström, och dessutom omfattas den av energiskattelindringar.	-27
Överlåtelseskatten slopas i situationer där en rörelseidkare, yrkesutövare eller jord- eller skogsbruksidkare överför egendom till ett person- eller aktiebolag i samband med att företagsformen ändras. Skatteavdelningen utreder neutralitetskraven.	
Det blir med vissa begränsningar möjligt att dra av förluster vid överlåtelse av egendom från kapitalinkomsterna.	
Skatten på vinst vid överlåtelse av aktier och inkomstbeskattningen ändras så att det med vissa förbehåll är möjligt att utan skattepåföljder överlåta icke-börsnoterade arbetsgivarföretags aktier eller aktieoptioner till nyckelpersoner enligt en värdering som är lägre än för kapitalplaceringar.	

Ökade skatteintäkter

Beskattningsobjekt	Mn euro
Tyngdpunkten inom beskattningen flyttas från beskattning av arbete och företagande till i synnerhet miljöbeskattning.	
Rätten till ränteavdrag för bostadslån minskar enligt en snabbare tidtabell, med 10 procentenheter per år. Avdraget är 55 procent 2016, 45 procent 2017, 35 procent 2018 och 25 procent 2019.	+150
Det görs en moderat höjning av fastighetsskattens övre och nedre gräns.	+100
CO2-komponenten i skatten på bränsle för uppvärmning och motorredskap höjs.	+75
Den kombinerade produktionen av el och värme styrs i en utsläppsnålare riktning genom att sänkningen av CO2-skatten stegvis slopas. Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet bereder modellen och tidtabellen.	+90
Avfallsskatten höjs. Förbränning av avfall ska inte beskattas.	+5
Tobaksskatten höjs stegvis.	+270
Skatten på sötsaker höjs och skattebasen utvidgas med beaktande av effekterna på konkurrensen och bestämmelserna om statligt stöd.	
Alkoholskatten ses över, om höjningarna i Estland gör det möjligt.	
Företagsskattebasen blir snävare och den grå ekonomin bekämpas aktivt med beaktande av den internationella omvärlden och Finlands konkurrenskraft. Målet är att skatteintäkterna ska öka med 150 miljoner euro.	+150
En möjlighet till temporär verksam ånger införs med stöd av finansministeriets beredning.	

Trafikskattereformen

Beskattningsobjekt	Mn euro
Bilskatten sänks under regeringsperioden på ett sätt som gynnar utsläppsnåla bilar. Effekten på skatteintäkterna är ca 200 miljoner euro på 2019 års nivå. Åtgärden genomförs i etapper för att störningar på marknaden ska undvikas.	-200
Fordonsskatten skärps.	+100
En årlig skatt införs för registrerade båtar och motorfordon.	+50
Vägtullar införs för tung trafik (vinjett). Yrkestrafiken kompenseras för kostnaderna enligt EU-maximum.	
Det temporära slopandet av banskatten och halveringen av farledsavgifterna förlängs med ett år. -55,8 mn euro	

Skatteändringar som måste utredas:

- Finland påverkar i EU för att mervärdesskattedirektivet ska göra det möjligt att tillämpa nedsatt skattesats även på digitalt innehåll.
- Möjligheten att göra en avsättning från företagets beskattningsbara inkomst för främjande av investeringar utreds.
- För främjande av introduktion på börsen utreds förutsättningarna att ge företag som noterar sig på handelsplatsen First North möjlighet att bevara sin beskattningsstatus som icke-noterat bolag i beskattningen av utdelning.
- Den skattemässiga behandlingen av tilläggspension som bekostas med en engångsavgift utreds.
- Frågan om hur det kan göras mer sporrande i beskattningen att styra upphovsrättsinkomsterna till bolag utreds.
- Den skattemässiga behandlingen av fonder och föreningar utreds.
- Skattefrihet för små utdelningsinkomster på upp till 500 euro utreds.
- Under valperioden görs en utredning om kapitalinkomstbeskattningen, beskattningen av egendom och den skattemässiga behandlingen av olika placeringsformer.

Övriga riktlinjer

Kommunerna kompenseras för skatteintäktseffekterna av de ändringar som regeringen gjort i skattegrunderna.

I syfte att effektivisera skatteförvaltningens verksamhet, förbättra de skattskyldigas rättssäkerhet och tillgång till information och minska den administrativa bördan genomför regeringen reformer i fråga om de skatter som Skatteförvaltningen tar ut. Genom reformerna ska förfarandena för beskattning och skatteuppbörd samt systemet för att söka ändring i beskattningen och påföljdssystemet inom beskattningen förenhetligas och förenklas. Dessutom främjas elektroniska förfaranden och realtidsbeskattning.

Ansaret för punktbeskattningen, bilbeskattningen och mervärdesbeskattningen av import överförs till Skatteförvaltningen på ett kontrollerat sätt för att kostnads- och resursfördelar ska nås och företagens administrativa börda minska. Förutsättningarna att till Skatteförvaltningen överföra också den fordonsbeskattning som hör till Trafiksäkerhetsverkets uppgifter utreds.

BILAGA 2 Villkorliga tilläggsåtgärder

Utgiftsnedskärningar

Objekt	Mn euro
Ersättningar för besök hos privat läkare eller tandläkare	-60
Barnbidrag	-120
Studiestöd	-25
Vuxenutbildningsstöd. Statens finansieringsbidrag ersätts med ett motsvarande lån med statsgaranti.	-70
Halvering av indexhöjningen av förmåner och arbetspensioner inom ArPL och FöPL åren 2018 och 2019.	-272
Utkomstskyddet för arbetslösa	-120
Slopad alterneringsledighet	-40
Slopat semesterintjänande under föräldraledigheter	-42
FoU-stöd och näringsunderstöd	-40
Nationellt stöd till jordbruket	-30
Finansiering av universiteten (Aalto-universitetets specialfinansiering)	-30
Färre infrastrukturprojekt (nya trafikledsprojekt)	-50
Stöd till passagerarfartyg	-20
Energiskattestödet inom industrin	-40
Totalt	-959

Skattehöjningar

Objekt	Mn euro
Inflationsjusteringen i inkomstbeskattningen uteblir år 2018	-234
Höjning av elskatten	-60
Halveringen av farledsavgifter genomförs inte och banskatten återinförs år 2018 (42,5 miljoner euro + 13,3 miljoner euro) 55,8 miljoner. euro	
Rätten att dra av ränteutgifterna på bostadslån i beskattningen slopas	-100
Beskattningen av alkohol, tobak och sötsaker skärps ytterligare	-60
Totalt	-454

BILAGA 3 Kommunernas utgifter minskas genom färre uppgifter och skyldigheter

Utgångspunkter

Som ett led i balanserandet av den offentliga ekonomin förbinder sig regeringen att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter motsvarande en miljard euro. Regeringen påför inte kommunerna några nya uppgifter eller skyldigheter under valperioden. Om det görs nedskärningar i statsandelarna till kommunerna, minskar regeringen kommunernas uppgifter i samma utsträckning.

Styrningen av kommunernas uppgifter ses över

Den fortsatta splittringen och de många detaljerna i styrningen av kommunernas uppgifter ska stoppas. Styrningen av kommunernas uppgifter ses över på lång sikt, och målet är att:

- i fortsättningen styra kommunernas uppgifter huvudsakligen genom lagstiftning och vid behov med kompletterande förordningar,
- frångå styrning som baserar sig på rekommendationer,
- övergå från resursstyrning till styrning av de resultat som eftersträvas,
- övergå från tillsyn över resurser till tillsyn över resultatet av den service kunderna får, detta med hjälp av de resultatindikatorer som kommunerna fastställer i egenkontrollen,
- övergå från detaljerad styrning till mer översiktlig styrning.

De detaljerade bestämmelser och rekommendationer som gäller metoder, resurser och processer för tillhandahållande av kommunala tjänster upphävs till stor del. I stället för styrning enligt sektor och tjänst kan dessa vid behov styras genom en allmän lag (en speciallag eller kommunallagen).

Planerade och framtida uppgifter för kommunerna

Regeringen kommer att omvärdera följande kommunala uppgifter och skyldigheter så att utgifterna för den offentliga ekonomin inte ökar:

- lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (propositionen under behandling),
- en minskning av antalet maximidagar för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (lagen träder i kraft i juli 2015),
- lagen om klienthandlingar inom socialvården,
- förordningen om jour i fråga om mun- och tandvården,
- reformen av lagen om utkomststöd,
- reformen av lagstiftningen om personer med funktionsnedsättning (träder i kraft 2017),
- lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (lagen antagen, men inte undertecknad).

Kommunernas handlingsfrihet främjas

Det stiftas en lag inom ramen för vilken kommunerna efter prövning kan besluta på vilket sätt de ordnar tjänster enligt de lagar som räknas upp i lagen. Kommunerna är inte skyldiga att iaktta de förpliktelser

som anges i de nämnda lagarna eller i förordningar som utfärdats med stöd av dem, eller de tillvägagångssätt som nämns i rekommendationer i syfte att genomföra tjänsterna.

De lagar som den nya lagen gäller omfattar bl.a. följande:

lagen om enskilda vägar	i sin helhet
fastighetsregisterlagen	förande av fastighetsregister
lagen om fritt bildningsarbete	i sin helhet
lagen om grundläggande konstundervisning	i sin helhet
bibliotekslagen	i sin helhet
ungdomslagen	i sin helhet
museilagen	i sin helhet
idrottslagen	i sin helhet
lagen om friluftsliv	i sin helhet
lagen om kommunernas kulturverksamhet	i sin helhet
teater- och orkesterlagen	i sin helhet
lagen om barndagvård	lekverksamhet, annan dagvårdsverksamhet
lagen om social kreditgivning	i sin helhet
lagen om flyttning av fordon	i sin helhet

Ökad handlingsfrihet, utnyttjande av företagen och den tredje sektorn och färre normer beräknas kunna ge betydande besparingar i den offentliga ekonomin.

Styrningen av och tillsynen över kommunerna

Regeringen går igenom alla kommunala och statliga styrnings- och tillsynsprocesser som riktas mot kommunerna. Antalet överlappningar minskas. Egenkontrollen utvecklas och en del av tillsynen läggs ut.

Inom projektet för att reformera ämbetsverksstrukturen inom central- och regionförvaltningen, Virsu, har det identifierats överlappningar t.ex. inom förvaltningen av jordbruksstöd, livsmedelstillsynen, tillsynen över djurs hälsa och välbefinnande, genomförandet av och tillsynen över bestämmelserna i tobakslagen, hälsoskyddet, miljötillsynen, handläggningen av ansökningar om miljö- och vattentillstånd, uppföljningen av miljöns tillstånd samt tillsynen över avfallslagen och vattenlagarna.

I samband med att markanvändnings- och bygglagen omarbetas ska tillstånds- och tillsynsprocesserna vid byggande utvärderas på nytt.

De tillsynsprocesser som staten riktar mot kommunerna går igenom. Tillsynen utvecklas så att handböcker och liknande av rekommendationskaraktär inte används som bindande normer för kommunerna. De rekommendationer och anvisningar som gäller lokalerna för boendeservice samt Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets (ARA) investeringsanvisningar görs mer flexibla.

Normeringen av innehållet i tjänsterna frångås och i stället börjar man följa upp och mäta resultaten av dem. I genomförandet utnyttjas resultaten av de försök som utförts i enlighet med lagen om kommunförsök.

Kommunernas avgiftsintäkter ökas

Inom den myndighetsverksamhet som avser tillstånd och tillsyn går man mot kostnadssamband. Exempel på lagar där det är möjligt att övergå till kostnadssamband är lagen om privat socialservice, lagen om privat hälso- och sjukvård, hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, markanvändnings- och bygglagen, marktäcktslagen, miljöskyddslagen, miljöskyddslagen för sjöfarten, vattenlagen och avfallslagen.

Behörighetsvillkor för kommunalt anställda

Detaljerade och alltför snäva behörighetsvillkor frångås. I stället betonas kompetensen hos den som utses till en uppgift. Samtidigt förbinder man sig att mildra bestämmelserna om personalstruktur vid produktionen av tjänster. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för uppgifter som hör till utövningen av offentlig makt utfärdas genom lagstiftning. Till övriga delar avstår man i lagstiftningen från krav på utbildningsnivå utan särskilt vägande skäl. Behörighetsvillkoren ses över så att behörighetsvillkoret i sakkunniguppgifter som fordrar utbildning på högre nivå i regel ska vara högskoleexamen. De uppgifter för vilka det inte finns behörighetsvillkor i lag eller förordning normeras inte heller i fortsättningen.

Kommunernas och FPA:s trafiktjänster

Regeringen omorganiserar de persontransporter som stöds offentligt (av staten, kommunerna, FPA) med målet att nå en besparing på tio procent från år 2017.

Reformen genomförs genom att man utnyttjar digitaliseringen och möjliggör nya innovativa servicekoncept på marknadsvillkor genom att utveckla lagstiftningen. Lagstiftningen utvecklas genom en totalreform av den lagstiftning som gäller person-, post- och godstransporter.

Kommunernas planeringsskyldigheter slopas delvis

Regeringen utvidgar sammanslagningen av de individuella serviceplaner som ingår i den integrerade verksamhetsmodellen för välfärd enligt den gällande lagen om kommunförsök så att sammanslagningen gäller samtliga kommuner och samtliga individuella vård- och serviceplaner.

Kommunstrategier enligt kommunallagen ersätter kommunernas enskilda strategiska och praktiska planeringsskyldigheter.

Tidsfrister ses över

Regeringen ser över tidsfristerna för icke-brådskande tjänster och vård i syfte att öka flexibiliteten. Detta gäller dock inte tillståndprocesserna.

BILAGA 4 Bostadspolitiska åtgärder

I syfte att stärka den finländska ekonomins tillväxt och sysselsättningen, förnya bostadsbeståndet, svara på bostadsefterfrågan, öka konkurrensen inom byggnadsbranschen och valfriheten inom boendet samt på grund av de strukturella ändringarna inom bostadsbehovet ändrar, justerar och avvecklar regeringen författningar som gäller bostadsbyggande samt främjar ett långsiktigt och ekonomiskt vettigt upprätthållande av fastighetsbeståndet. Ett mål med författningsrevideringarna är också att främja kompletteringsbyggande och en betydande ökning av bostäder och tomter. Reformerna gäller både bostadsproduktion på marknadsvillkor och subventionerad bostadsproduktion.

Ett mål är att byggandet av bostäder bättre än för närvarande ska motsvara efterfrågan genom beaktande av befintliga och kommande behov, såsom flyttningsrörelsen, befolkningens åldrande, ökningen av ensamboende, kommunernas näringsstrategier och klimat- och näringspolitiska aspekter. Man har också som mål att stödja och uppmuntra medborgarna till att ordna boende på egen hand.

Statligt understödd bostadsproduktion

De författningar som gäller allmännyttig bostadsproduktion ändras så att begränsningsvillkoren ska gälla enskilda projekt med skärpta krav på allmännytta. Kravet på allmännytta i fråga om ägarna av statligt subventionerade bostäder frångås vid nyproduktion.

För att öka produktionen av hyresbostäder skapas en ny tio års mellanmodell som är öppen för alla genomförare som uppfyller stöd villkoren och förbinder sig till dem.

Urvalet av hyresgäster till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets (ARA) hyresbostäder utvecklas för att bättre möta behovet genom att inkomstgränser införs i den sociala behovsprövning som görs i samband med urvalet av hyresgäster. Hyresgästens inkomster kontrolleras i samband med flytt till en ARA-bostad, i samband med byte av bostad och vid nya avtal med 5 års mellanrum. Tiden för att flytta från en bostad är 2 år. Urvalet av hyresgäster till ARA-bostäderna kan man frångå i fall där det offentliga stödet inte leder till osund konkurrens om hyresgäster med den privata hyresbostadsmarknaden.

Begränsningarna av användning och överlåtelse av befintliga ARA-bostäder kan man göra avkall på, om det kapital som frigörs används för bostadsproduktion eller reparation av bostadsbeståndet. Det utreds i vilken utsträckning utbudet av ARA-hyresbostäder kan genomföras genom anskaffning av hyresbostäder från den fritt finansierade bostadsproduktionen. Beviljandet av ARA:s investeringsunderstöd för specialgrupper fortsätter med nya begränsningar.

Åldersgränsen för ingående av ett sparavtal inom BSP-systemet sänks till 15 år. Arbetet för att minska bostadslösheten fortsätter med beaktande av AUNE-arbetsgruppens förslag.

Bostadsrättssystemet reformeras som en självständig besittningsform när det gäller finansiering, val av boende och ansökningsprocess.

Arbetspensionsbolagen tillåts fortsätta använda främmande kapital i bostadsinvesteringar fram till 2019.

Samarbete mellan staten och kommunerna

Som ett villkor för genomförande av stora infrastrukturprojekt i tillväxtcentra och närheten av dem förutsätter staten att det sker en betydande ökning av tomt- och bostadsproduktionen genom samarbete mellan staten och kommunerna och kommunerna emellan med iakttagande av partnerskapsprincipen.

Regeringen ingår tillsammans med de största stadsregionerna ett intentionsavtal som samordnar boende, markanvändning och transport samt påskyndar bostadsproduktion och tillväxt. Där bör ett mångsidigt utvecklande av bostadsmarknaden beaktas.

Förbättrande av möjligheterna till distansarbete, minskning av trafikutsläpp och utveckling av intelligenta elnät gör det möjligt att arbeta och bo i hela landet. Under regeringsperioden letar man efter lösningar på problemet med tomma bostäder på grund av avfolkning.

Åtgärder för att utöka produktionen av bostadstomter och sänka kostnaderna för byggande

Markanvändnings- och bygglagen revideras för att underlätta byggnadsmöjligheterna: beslutsprocessen förkortas bl.a. genom att besvär förfarandena ändras, byggande i glesbygdsområden underlättas bl.a. genom lindring av bestämmelserna om områden i behov av planering, projektplanläggningen och MKB-förfarandet förenas och i undantagsfall flyttas beslutanderätt över från närings-, trafik- och miljöcentralen till kommunerna.

Styrningsmakten i fråga om de riksomfattande områdesanvändningsmålen tydliggörs för att öka kommunernas makt och ansvar när det gäller markanvändningen. Närings-, trafik- och miljöcentralen får en mer konsultativ roll i planläggnings- och byggnadsärenden. Närings-, trafik- och miljöcentralernas besvär rätt i fråga om planläggningsbeslut begränsas.

Man frångår förfarandet med fastställande av landskapsplaner och kommunernas gemensamma generalplaner vid miljöministeriet. Undantagsbesluten i fråga om strandbyggande överförs i sin helhet till kommunerna.

Det sätts ut bindande handläggningstider för myndigheternas handläggning i planläggningsprocessen, inklusive miljökonsekvensbedömningen.

I alla byggnads- och miljöärenden övergår man till ett förfarande där besvär rätt till högsta förvaltningsdomstolen förutsätter besvärstillstånd. För meddelandet av besvärstillstånd sätts det ut en bindande tidsfrist. Rättegångskostnaderna för besvär över beslut om markanvändningstillstånd och bygglov höjs. En övergång från kommunalbesvär till förvaltningsbesvär i planläggningsärenden utreds.

Kommunerna ska genom planläggning och överlåtelse av tomter främja en effektiv konkurrens inom bostadsbyggande genom att planlägga tillräckligt med tomter för olika byggnadstyper (småhus, radhus, flervåningshus, små flervåningshus).

Inom bostadsproduktionen förutsätts det att endast en viss andel av bostäderna i nya hus är bostäder med full tillgänglighet.

För att underlätta reparationsbyggnad skapas ett förfarande med regionala undantagstillstånd.

Bostadsaktiebolagens beslutsfattande görs smidigare när det gäller grundliga renoveringar, ombyggnad för tillgänglighet samt kompletteringsbyggande.

Ändringar av byggnaders användningsändamål och kompletteringsbyggande görs smidigare genom ibruktagande av ett lättare planläggningsförfarande.

Ändring av byggnaders användningsändamål från kontors- och affärslokaler till bostäder främjas.

Reparation av en byggnad, ändring av dess användningsändamål eller grundlig renovering av den gör inte att sådana skyldigheter som gäller nybyggnation, t.ex. i fråga om tillgänglighet och ljudisolering, blir aktuella. När det gäller krav på energieffektivitet måste alla de möjligheter till undantag och flexibilitet som energieffektivitetsdirektivet tillåter utnyttjas i den reglering som följer av direktivet.

Klassificeringen av affärers art i planläggningen frångås. Bestämmelserna om stora enheter lättas upp inom de områden som är avsedda för centrumfunktioner.

Lagstiftningen om planläggning och skydd av byggnader ändras så att skyddet inte hindrar avlägsnande av tillgänglighetshinder, t.ex. installering av hissar i befintliga byggnader.

Möjligheterna till byggande i glesbygdsområden ökas bl.a. genom att generalplanen i mer omfattande grad än för närvarande kan utgöra grund för byggande. Det görs enklare att ändra om fritidsbostäder till permanent boende.

I markanvändnings- och bygglagen skapas förutsättningar för klart mer omfattande möjligheter till mindre byggande på gårdar och genomförande av olika åtgärder såsom solpaneler och jordvärmepumpar genom ett anmälningsförfarande.

För att främja i synnerhet byggande i trä skapas riksomfattande lika byggnadsstandarder och gemensamma tekniska lösningar som är allmänt tillåtna i handläggningen av bygglov i hela landet.

I bygglovsärenden utnyttjas samservice både vid myndigheternas fysiska kontor och vid elektronisk service.

Utöver de ovannämnda besluten inleds som spetsprojekt ett normtalko inom statens och kommunernas byggande för att lätta på övriga kostnader och byråkrati, t.ex. i fråga om byggande av skyddsrum och parkeringsplatser.

BILAGA 5 Regeringens regel för utgiftsramen

Som utgiftsregel förbinder sig regeringen vid att statens utgifter som omfattas av ramen är år 2019 1,2 miljarder euro mindre än i de ramar för statsfinanserna som fastställdes den 2 april 2015 (enligt prisnivån 2016). Ramen för valperioden justeras årligen enligt förändringen i prisnivån. I ramen för valperioden reserveras årligen 300 miljoner euro för tilläggsbudgeten.

För att uppnå denna dimensionering av ramen förbinder sig regeringen till de åtgärder som räknas upp i regeringsprogrammets bilaga, genom vilka den offentliga ekonomin 2019 stärks med cirka 4 miljarder euro. I anslutning till detta minskas nettobeloppet av statens permanenta utgifter som omfattas av ramen med 0,65–1,7 miljarder euro 2016–2019.

Ramen minskar med 1,2 miljarder euro, även om anpassningsåtgärderna totalt utgör 4 miljarder euro. Detta beror bl.a. på följande faktorer:

- en årlig tilläggsbudgetreservering på 300 miljoner euro,
- frysningarna av indexhöjningar visar sig i ramen senare,
- vissa konsekvensbedömningar som blir mer precisa senare saknas (t.ex. omstruktureringen av utbildningen på andra stadiet, effekterna av närstående- och familjevård, ändringarna i specialiserad sjukvård),
- besparingarna inverkar även på kommunekonomin och socialförsäkringsfonderna.

Regeringen förbinder sig att följa den utgiftsregel som den har fastställt och det beslut om ramarna för statsfinanserna som ingår i valperiodens första plan för de offentliga finanserna och som grundar sig på utgiftsregeln. I samband med den första planen för de offentliga finanserna beslutas det om beredskap inför försvarsmaktens anskaffning av fartyg från och med 2019.

Regeringen förbinder sig att under regeringsperioden genomföra alla de besparingar och beslut som krävs för att täcka hela hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder euro. Effekten av de strukturella reformerna och besparingarna följs årligen upp i samband med ramförhandlingarna.

Syftet med utgiftsregeln är att begränsa det totala beloppet av utgifter som skattebetalarna påförs. När förändringar som ur detta perspektiv är neutrala görs i statsbudgeten, kan justeringar som motsvarar dem göras i ramen för valperioden.

Vid behov säkerställs det genom ramjusteringar att ramen

- behandlar olika ändringar i beskattningen lika om de har samma konsekvenser för den offentliga ekonomin,
- inte begränsar ombudgetering av utgifterna, ändringar av tidpunkten för utgiftspaket och inte heller ogrundat begränsar återbetalning eller ersättning av inkomster som det visat sig att erhållits som för stora. Om de utgifter som orsakas av ett aktuellt utgiftspaket tekniskt överförs till nästa valperiod, sänks ramnivån i motsvarande grad.

Om utgiftsnivån efter tilläggsbudgetarna stannar under ramnivån kan skillnaden, dock högst 200 miljoner euro, följande år trots ramen användas för utgifter av engångsnatur.

Ramen omfattar inte följande utgifter:

- utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa, utkomststödsutgifter, lönegaranti och bostadsbidrag (de nämnda utgifterna omfattas dock av ramen när det gäller de utgiftskonsekvenser som ändringar i deras grunder samt andra behovsprövade beslut som inverkar på deras nivå har),
- ränteutgifter för statsskulden,
- eventuella kompensationer till andra skattetagare till följd av skatteändringar (inkl. socialförsäkringsavgifter) som staten har fattat beslut om,
- utgifter som till beloppet motsvarar tekniskt förmedlade betalningar och medfinansiering från utomstående,
- tippningsvinstmedel, inkomster från totospel och utgifter som motsvarar intäktsföringen från Penningautomatföreningen,
- finansiella investeringar,
- anslag som anvisats för mervärdesskatteutgifter.

Om den ekonomiska tillväxten visar sig vara snabbare än vad prognoserna har antytt, ska enligt de proportioner som regeringen bestämmer de ökade inkomster och minskade utgifter som tillväxten medfört användas till att minska skuldsättningen, till att lindra beskattningen av arbete och företagande samt till enskilda åtgärder som främjar tillväxten.

BILAGA 6 Regeringens beslut om direkta anpassningsåtgärder inom den offentliga ekonomin, 27.5.2015

mn euro	Den offentliga ekonomin						Staten					Kommunerna					Socialskyddsavgifter/ArPL				
	2016	2017	2018	2019	2020	els*	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Utbildning, vetenskap och kultur	-178	-466	-511	-541	-556	-681	-137	-265	-291	-299	-302	-40	-200	-220	-243	-254	0	0	0	0	0
Social- och hälsovårdstjänster	-71	-181	-281	-361	-451	-451	-22	-34	-47	-56	-66	-38	-135	-222	-294	-374	-11	-11	-11	-11	-11
Klientavgifter, böter m.m.	-243	-322	-322	-322	-322	-322	-83	-98	-98	-98	-98	-160	-224	-224	-224	-224	0	0	0	0	0
Sociala förmåner	-437	-710	-770	-800	-860	-920	-132	-303	-337	-348	-378	-71	-90	-116	-135	-165	-234	-317	-317	-317	-317
Jord- och skogsbruk	-29	-48	-60	-70	-70	-70	-29	-48	-60	-70	-70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Näringsliv	-76	-145	-221	-315	-332	-266	-76	-145	-216	-307	-324	0	0	-5	-8	-8	0	0	0	0	0
Boende och miljö	-42	-55	-59	-59	-59	-84	-42	-55	-59	-59	-59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trafik	-15	-15	-15	-135	-135	-135	-15	-15	-15	-135	-135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Allmän ordning, säkerhet	48	48	28	3	3	3	48	48	28	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Militärt försvar	45	69	92	110	130	135	45	69	92	110	130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utrikesförvaltning, utv.samarb. m.m.	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter för förvaltning och IKT	-43	-81	-133	-176	-179	-179	-43	-81	-133	-176	-179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Indexfrysningar	-70	-284	-621	-1064	-1094	-1094	-124	-404	-780	-1227	-1257	55	124	174	195	195	0	0	0	0	0
SAMMANLAGT	-1 409	-2 489	-3 173	-4 030	-4 225	-4 364	-909	-1 631	-2 216	-2 961	-3 035	-255	-525	-614	-708	-829	-245	-328	-328	-328	-328

* els = effekter på lång sikt

Obs: Utgifterna för finansinvesteringar ingår inte i beräkningen, eftersom de inte räknas som utgifter i de offentliga finanserna enligt nationalräkenskaperna.

Obs 2: I tabellen har en del av spareffekterna beräknats mycket grovt och bedömningen av konsekvenserna preciseras i den fortsatta beredningen. Dessa är markerade med grått.

Effekterna av dessa åtgärder innefattas i planen för de offentliga finanserna när beredningen och beräkningarna preciseras. Den totala ramen sänks på motsvarande sätt.

Undervisning och kultur

				Effekt på kostnaderna för de offentliga finanserna, tot. mn euro					Effekt på statens kostnader, mn euro					Uppskattad effekt på kommunernas finansieringsandel, mn euro					Uppskattad effekt på socialskyddsfonderna, mn euro					
Objekt	Kommande åtgärder (kort)	Övrigt (t.ex. andra viktiga effekter)	Tidsplan (lämnande av RP, ikraftträdande)	2016	2017	2018	2019	2020	els*	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Småbarnspedagogisk verksamhet																								
Begränsning av den subjektiva rätten till dagvård (28.90.30), steg 1	Den subjektiva rätten till dagvård begränsas till halvdagsvård när en av föräldrarna är moderskaps-, faderskaps- eller vårdledig eller lyfter hemvårdsstöd för att sköta ett av familjens andra barn. Motsvarande begränsning av privatvårdsstödet.	RP-utkasterna är klara. Om inga ändringar görs kan de lämnas också med en snäv tidtabell som förslag till tilläggsbudgetlagar. De skulle ursprungligen träda i kraft 1.8.2015. Den tidtabellen kan nu vara för snäv eftersom familjerna i regel ska söka dagvårdsplats 4 mån. i förväg och eventuella tjänstledigheter m.m. 2 mån. innan de planeras börja. Man strävar t.ex. ofta efter att i juni besluta om ett vårdförhållande som inleds i början av augusti.	RP-utkasterna klara, kan träda i kraft 1.1.2016 (i tabellen bygger effekten för 2016 på denna tidsplan)	-24	-24	-24	-24	-24	-24	-6	-6	-6	-6	-6	-18	-18	-18	-18	-18					
Begränsning av den subjektiva rätten till dagvård (28.90.30), steg 2	Rätten till dagvård begränsas till halvdagsvård också när en förälder är arbetslös.	Vid arbetslöshet ska begränsningen inte vara ovillkorlig utan basera sig på arbetslöshetens längd (t.ex. 3 mån.). Begränsningen påverkar antagligen också de uppskattade kostnadseffekterna.			-30	-30	-30	-30	-30		-8	-8	-8	-8		-23	-23	-23	-23					
Dagvård / småbarnspedagogisk verksamhet (28.90.30)	I dagvården av barn över 3 år höjs förhållandet mellan antalet barn och antalet pedagoger från 1/7 till 1/8.		Förutsätter en ändring av dagvårdsförordningen. Kan sättas i kraft 2016 men kostnaderna sjunker sannolikt inte genast fullt ut.		-30	-50	-60	-75	-75		-8	-13	-15	-19		-22	-37	-45	-56					
Dagvård / småbarnspedagogisk verksamhet (28.90.30)	Det görs möjligt för kommunerna att genomföra vården av ett barn som är i förskoleundervisning i form av avgiftsbelagd klubbverksamhet.	Kommunerna kan i stället för dagvård tillhandahålla barn som deltar i förskoleundervisning förmånligare klubbverksamhet, vilket medför besparingar.	Förutsätter ändringar i lagen om grundläggande utbildning och dagvårdslagen. Kan träda i kraft 2017.		-5	-10	-25	-25	-25		0	0	0	0		-5	-10	-25	-25					
Grundskolan																								
Gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen (29.10.30)	De statsunderstödd som beviljats för minskning av gruppstorleken inom den grundläggande utbildningen slopas.		Förutsätter inga ändringar av lagstiftningen.		-30	-30	-30	-30	-30		-30	-30	-30	-30										
Understöd för den allmänbildande utbildningen (29.10.30)	Övriga understöd som har beviljats för förbättrande av kvaliteten på den allmänbildande utbildningen (kvalitetsutveckling, jämlikhet i utbildningshänseende, klubbverksamhet, inläringsmiljöer m.m.) slopas delvis.		Förutsätter inga ändringar av lagstiftningen.		-10	-10	-10	-10	-10		-10	-10	-10	-10										
Utbildningen på andra stadiet																								
Strukturella reformer	Man förbinder sig till en sparnivå på 190 mn euro inom de offentliga finanserna fr.o.m. 2017. Åtgärderna kan bestå av många olika åtgärder. Om reformerna inom andra stadiet senare kan ge mer besparingar, ska de uppges nå den målsatta nivån för de strukturella reformerna till den del effekterna verifieras i enlighet med FM:s uppskattning. Dessutom eftersträvas de största strukturella besparingarna på lång sikt genom reformer med nytänk.	Det är svårt att fördela besparingarna på 190 mn euro mellan statens och kommunernas andelar innan det finns exaktare uppgifter om genomförandet av den strukturella reformen eller de omedelbara sparåtgärderna. Denna tabells mycket grova indelning enligt finansieringsandelar kommer alltså att ändras.	Fr.o.m. 2017		-190	-190	-190	-190	-190		-80	-80	-80	-80		-110	-110	-110	-110					

				Effekt på kostnaderna för de offentliga finanserna, tot. mn euro						Effekt på statens kostnader, mn euro					Uppskattad effekt på kommunernas finansieringsandel, mn euro					Uppskattad effekt på socialskyddsfonderna, mn euro				
Objekt	Kommande åtgärder (kort)	Övrigt (t.ex. andra viktiga effekter)	Tidsplan (lämnande av RP, ikraftträdande)	2016	2017	2018	2019	2020	els*	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Högskoleexamen	Lägre högskoleexamen utvecklas så att den i högre grad utgår från arbetslivet. Målet är att en betydande del av de studerande ska övergå till arbetslivet redan med en kandidatexamen. Behörighetsvillkoren uppdateras.	Övergången till arbetslivet för snabbas och kostnaderna och studiestödsutgifterna för högskoleutbildningen minskar. Det finns inget material att tillgå som kunde ligga till grund för en utvärdering av hur mycket färre magistersexamina som skulle avläggas till följd av reformen. Uppskattningen innehåller ett tekniskt antagande att 20 procent färre magistersexamina kommer att avläggas: universiteten sparar ca 50 mn euro på årsnivå, studiestödsutgifterna minskar med 25 mn euro och den snabbare övergången till arbetslivet förbättrar balansen inom de offentliga finanserna med ca 50 mn euro.							-125															
Den särskilda statliga finansieringen för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (29.40.52)	Man slopar den örönmärkta finansiering till Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet som motsvarar den samfundsskatt och apoteksvavgift som de har betalat på den inkomst som de har fått från sin apoteksrörelse.	I analogi med den ändringen håller man i enlighet med tidigare fattade beslut på att avstå från de tilläggspengar som Aalto-universitetet har fått och som enligt riktlinjerna före 2020 ska överföras så att alla universitet kan konkurrera om dem.	Förutsätter en ändring av universitetslagen. Specialfinansieringen enligt bokslutet för 2015 betalas 2016, så antagligen kan denna praxis frångås tidigast från ingången av 2017.		-30	-30	-30	-30	-30		-30	-30	-30	-30										
Forskning																								
Finlands Akademi	Finlands Akademi fullmakt att bevilja understöd minskas med 10 mn euro fr.o.m. 2016.				-3	-5	-10	-10	-10		-3	-5	-10	-10										
		* effekter på lång sikt	SAMMANLAGT	-178	-466	-511	-541	-556	-681		-137	-265	-291	-299	-302	-40	-200	-220	-243	-254	0	0	0	0

				Effekt på kostnaderna för de offentliga finanserna, tot. mn euro						Effekt på statens kostnader, mn euro					Uppskattad effekt på kommunernas finansieringsandel, mn euro					Uppskattad effekt på socialskyddsfonderna, mn euro				
Objekt	Kommande åtgärder (kort)	Övrigt (t.ex. andra viktiga effekter)	Tidsplan (lämnande av RP, ikraftträdande)	2016	2017	2018	2019	2020	els*	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Böter, höjning av dagsböter (12.39.01)	Lag 808/2007 ändras så, att som ett skäligt dagsbotsbelopp ska anses en trettondedel av den bötfälldes genomsnittliga månadsinkomst (för tillfället en sextiondedel). Böterna fördubblas alltså. Beloppet av den lägsta dagsboten höjs från 6 till 12 euro. I samband med en mera detaljerad beredning kan kravet på fördubbling mildras, om en del av den önskade tilläggsinkomstnivån kan uppnås t.ex. genom en ökning av kostnadseffektiv kameraövervakning.			-48	-63	-63	-63	-63	-63	-48	-63	-63	-63	-63										
Avgifter som tas ut av domstolar höjs och tillämpningsområdet för avgiftsbeläggande utvidgas (12.25.10)	Domstolsavgifterna (domstolars rättegångsavgifter och avgifter som tas ut för behandling av ansökningsärenden) höjs och tillämpningsområdet för avgiftsbeläggande utvidgas. Genom dessa ändringar motsvarar intäkterna från domstolsavgifter sammanlagt minst 20 % av domstolarnas totala utgiftsnivå. Det beräknas att ändringarna ökar intäkterna med 15 mn € per år. Huvuddelen av intäktsökningen kommer från rättegångsavgifter (ca 9 mn €).	Lagändringarna i kraft från ingången av 2016 (arbetsgruppen har redan utarbetat ett förslag till en lag om domstolsavgifter)		-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15										
			SAMMANLAGT	-243	-322	-322	-322	-322	-322	-83	-98	-98	-98	-98	-160	-224	-224	-224	-224	0	0	0	0	0

				Effekt på kostnaderna för de offentliga finanserna, tot. mn euro					Effekt på statens kostnader, mn euro					Uppskattad effekt på kommunernas finansieringsandel, mn euro					Uppskattad effekt på socialskyddsfonderna, mn euro					
Objekt	Kommande åtgärder (kort)	Övrigt (t.ex. andra viktiga effekter)	Tidsplan (lämnande av RP, ikraftträdande)	2016	2017	2018	2019	2020	els*	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Genomförande av resultaten av det utvecklingsprojekt som gäller anskaffningar och utgiftshandling inom ekonomiförvaltningen i alla bokföringsenheter (omkostnadsmoment)	Resultaten av Statskontorets utvecklingsprojekt som gäller anskaffningar och utgiftshandling tas i bruk i alla bokföringsenheter på initiativ av Statskontoret, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning och HAUS.	De system för hanteringen av beställningar och utgifter och de verksamhetsmodeller som behövs finns i regel redan, men de används i minimal utsträckning. När det gäller centraliseringen av upphandlingen preciseras lagen om statsbudgeten och vid behov, när det gäller godkännandet av utgifter, förordningen om statsbudgeten 2016. Övergången från "manuella" till elektroniska beställningar, elektronisk hantering av utgifterna och bästa praxis ger följande produktivitetspotential enligt Statskontorets utvecklingsprojekt: ett system för hantering av beställningar och en beställningsplan 40–80 årsverken, allokering på basis av avtal 80–160 årsverken, konteringskod 15–45 årsverken, utgiftskontoutdrag 5–7 årsverken. Sammanlagt 140–293 årsverken. De resurser som frigörs från Kieku-projektet kan utnyttjas vid genomförandet av ändringarna i bokföringsenheterna. Tilha-avtalet går ut 2017.	Ändringar av lagen om statsbudgeten och vid behov av förordningen om statsbudgeten 2016. Stegvis genomförande fr.o.m. 2016.	-3	-5	-10	-12	-15	-15	-3	-5	-10	-12	-15										
Minskande av statens utgifter för lokaler	Investeringsfullmakten för Senatfastigheter begränsas så att det i hyrorna görs ett permanent avdrag på 30 mn euro. Åtgärden minskar omedelbart på Senatfastigheters utgifter. Den vinst som Senatfastigheter får i inledningskedet redovisas till staten. Den vinst som ämbetsverken får av hyressänkningen dras av i förtid från anslagen 2019 som ett engångsavgdrag.	Avsikten är att minska överkvalitet, men samtidigt se till att egendomens bruksvärde består.			-5	-20	-30	-30	-30	0	-5	-20	-30	-30										
Stöd till organisationer och sammanslutningar				-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5										
Omkostnadsbesparing	Besparingar i förvaltningsutgifterna uppkommer genom avveckling av uppgifter och skyldigheter, avstående från lokaler och minskade personalutgifterna genom utnyttjande av pensionsavgångar. Digitaliseringen ökas och strukturerna ses över. Förpliktelsen att spara gäller alla förvaltningsområden.			-30	-60	-90	-120	-120	-120	-30	-60	-90	-120	-120										
Politisk verksamhet	Anställning av och omkostnader för ministrar, statssekreterare, specialmedarbetare och administrativa medarbetare, understödande av partiverksamhet, annan politisk verksamhet.			-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5										
SAMMANLAGT				-43	-81	-133	-176	-179	-179	-43	-81	-133	-176	-179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

BILAGA 7 Protokollsanteckningar

- Regeringen tillsätter en parlamentarisk arbetsgrupp för att bedöma Yles uppgifter och finansiering.
- Reformen av självstyrelselagen för Åland fortsätter och regeringens förslag lämnas till riksdagen senast våren 2018.
- Rimligare bestämmelser i förordningen om avfallsvatten: Miljöskyddslagens 16 kap. ändras så att det blir tydligt och ändamålsenligt i fråga om behandlingen av avfallsvatten i glesbygdsområden. I miljö-känsliga områden, t.ex. stränder och grundvattenområden, ska kommunernas miljöskydds- och byggföreskrifter iakttas även i fortsättningen. I övriga områden slopas den kalenderbundna tidsfristen för ombyggnader för behandling av avfallsvatten i fråga om bostadsfastigheter som byggts före 2004. I fråga om dessa kontrolleras tillräckligheten i de fastighetsvisa avfallsvattensystemen i samband med grundliga renoveringar som kräver bygglov. När miljöskyddslagen ändras bedöms det vilka ändringar som behövs i lagen om vattentjänster. Det uppdrag som redan getts miljöministeriets arbetsgrupp ses över i enlighet med ovanstående.
- Klimatpolitiken: Regeringen verkar för att få till stånd en omfattande och ambitiös internationell klimatöverenskommelse för att uppvärmningen ska kunna begränsas till två grader. Överenskommelsen måste minska risken för kolläckage i energiintensiv industri och skapa nya marknader för ren teknik. Finland uppnår klimatmålen för 2020 i fråga om andelen förnybar energi och utsläppsminskning före utgången av valperioden. I den fortsatta beredningen av EU:s klimat- och energipaket 2030 garanteras utsläppshandelns funktion, ökad förnybar energi samt tillräcklig kostnadseffektivitet och flexibilitet i fördelningen av bördan med den sektor som inte omfattas av utsläppshandeln. Högteknologiska förnybara drivmedel ska få en bättre ställning. I samtliga klimatpolitiska riktlinjer ska också exportindustrins konkurrenskraft och en rättvis fördelning av bördan beaktas.
- I partilagens (10/1969) 9 § (sådan den lyder i ändringslag 683/2010) upphävs tredje (3) meningen i 1 § mom.
- De bakgrundspromemorior som utarbetats i arbetsgrupperna under regeringsförhandlingarna ligger till grund för den fortsatta beredningen av strategiarbetet och spetsprojektet.

STATSRÅDETS KANSLI

SNELLMANGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn 0295 16001
fax 09 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
vnk.fi/publikationer

ISBN PDF 978-952-287-183-1
ISBN Tryck 978-952-287-184-8
ISSN PDF 2323-962X
ISSN Tryck 2341-7129